

BRE BANK SA

SPRAWOZDANIE ROCZNE

2003

Spis treści	str
Zewnętrzne warunki działania Banku	4
I. Sytuacja makroekonomiczna w Polsce w 2003 r.	4
I.1. Eksport siłą napędową gospodarki	4
I.2. Niska stopa inflacji	5
I.3. Zamrożenie cyklu obniżek stóp procentowych w II półroczu 2003 r.	6
I.4. Osłabienie złotego	6
I.5. Ożywienie na giełdzie	6
I.6. Giełdowa cena akcji BRE Banku	7
II. Sytuacja sektora bankowego	7
II.1. Niewielka poprawa sytuacji finansowej banków	7
II.2. Zmiany w sektorze bankowym	8
II.3. Rozwój bankowości detalicznej	8
Sprawozdanie Zarządu BRE Banku SA z działalności w 2003 r.	10
I. Czynniki i zdarzenia mające wpływ na wyniki BRE Banku w 2003 r	10
II. Silna pozycja BRE Banku na rynku	13
III. Postrzeganie Banku przez otoczenie	14
III.1. Oceny wiarygodności finansowej	14
III.2. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego	15
III.2. Przyznane nagrody i wyróżnienia	15
III.3. Misja społecznej odpowiedzialności Banku – sponsoring	16
IV. Działania BRE Banku związane z akcesją do Unii Europejskiej	17
V. Sytuacja finansowa Banku w 2003 r.	18
V.1. Zmiany w głównych pozycjach bilansowych Banku	18
V.1.1. Wyższy poziom aktywów	18
V.1.2. Pasywa i zmiany w źródłach finansowania	20
V.2. Akcjonariat i zmiany w funduszach własnych	21
V.3. Wyniki finansowe Banku za 2003 r.	22
V.3.1. Dochody Banku	22
V.3.2. Koszty działania Banku	23
V.3.3. Zmiana poziomu rezerw	23
V.3.4. Wynik finansowy	24
VI. Wynik finansowy netto Banku w podziale na obszary działalności	25
VI.1. Bankowość korporacyjna	26
V.1.2. Dynamiczny wzrost wartości obsługiwanych transakcji handlu zagranicznego	26
VI.2. Bankowości inwestycyjna	27
VI.2.1. Rynek pieniężny	27
VI.2.2. Rynek nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych	27
VI.2.3. Kredyty konsorcjalne	28
VI.2.5. Współpraca z instytucjami finansowymi	29

VI.3. Obszar inwestycji strategicznych	29
VI.3.1. Powszechne Towarzystwo Emerytalne Skarbiec- Emerytura S.A	30
VI.3.2. Grupa Skarbiec Asset Management Holding S.A	30
VI.3.3. BRE Leasing Sp. z o.o	31
VI.3.4. BRE Corporate Finance SA	31
VI.3.5. Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A.	32
VI.3.6. RHEINHYP- BRE Bank Hipoteczny S.A.	32
VI.3.7. Grupa Intermarket	32
VI.3.8. Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	33
VI.3.9. BRE International Finance BV i BRE Finance France SA	33
VI.4. Zmiany w obszarze inwestycji własnych	34
VI.4.1. ITI Holding S.A.	34
VI.4.2. Optimus S.A	35
VI.4.3. Elektrim S.A.	35
VI.4.4. Zbycie akcji Telbank S.A.	35
VI.4.5. Szeptel S.A.	36
VI.5. Bankowość detaliczna wraz z Private Banking	36
VI.5.1. Rozwój mBanku w 2003 r.	36
V.5.2. Dynamiczny rozwój MultiBanku	37
V.5.3. Private Banking	37
VII. Polityka kredytowa i gwarancyjna BRE Banku	38
VII.1. Cele i zasady polityki kredytowej i gwarancyjnej	38
VII.2. Charakterystyka portfela kredytowego	39
VI.3. Charakterystyka udzielonych gwarancji	40
VIII. Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku	41
VIII.1. Ryzyko kredytowe	41
VIII.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym	42
VIII.2.1. Ryzyko rynkowe	42
VIII.3. Ryzyko płynności	43
IX. Postęp prac w informatyzacji Banku	44
X. Kadry, szkolenia	44
X.1. Główne działania w zakresie polityki kadrowej w 2003	44
X.2. Wskaźniki personalne dotyczące zatrudnienia i rozwoju kadr	45
X.2.1. Wskaźniki inwestycji w rozwój kapitału ludzkiego	46
XI. Zmiany w Radzie Nadzorczej i Zarządzie BRE Banku	48
XII. Zamierzenia Banku na przyszłość	48

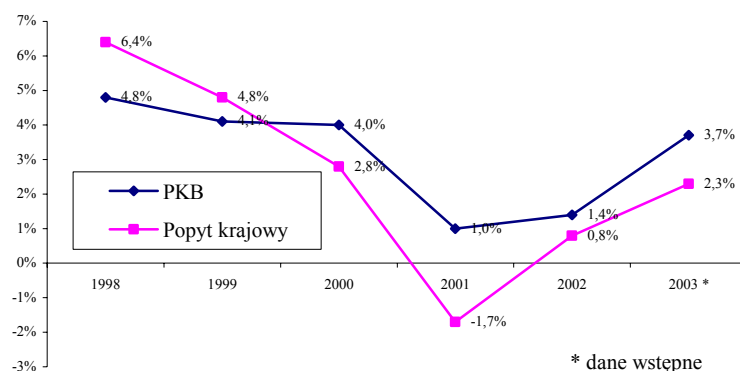
Zewnętrzne warunki działania BRE Banku

I. Sytuacja makroekonomiczna w Polsce w 2003 roku

I.1. Eksport siłą napędową gospodarki

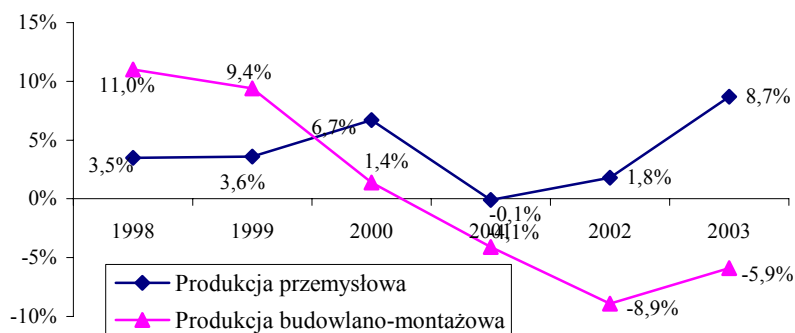
W 2003 roku gospodarka Polski rozwijała się szybciej niż w poprzednim roku. Według wstępnych szacunków Głównego Urzędu Statystycznego, tempo wzrostu PKB wyniosło 3,7% wobec 1,4% w 2002 roku. Dynamika wzrostu PKB zwiększała się z kwartału na kwartał: w pierwszym wyniosła 2,2%, w drugim 3,8%, w trzecim 3,9%, a w czwartym około 4,7%. Przyspieszenie w gospodarce wynikało zarówno ze zwiększenia popytu krajowego, jak i eksportu. Popyt krajowy w 2003 r. wzrósł o 2,3%, podczas gdy w poprzednim roku o 0,8%. Pojawiły się symptomy poprawy w zakresie działalności inwestycyjnej. Wprawdzie nakłady brutto na środki trwałe obniżyły się w ciągu roku o 0,9%, ale stanowi to poprawę w porównaniu z rokiem 2002, kiedy to spadek wyniósł 5,8%.

Dynamika PKB i popytu krajowego

Produkcja przemysłowa w 2003 roku w jednostkach zatrudniających powyżej 9 osób wzrosła w stosunku do roku 2002 o 8,7%. Przy mniejszym niż przed rokiem przeciętnym zatrudnieniu, wydajność pracy w przemyśle zwiększyła się o ok. 12%. Największą dynamikę produkcji odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 10,4%). W wyniku spadku robót zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i remontowym odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 5,9%. Poprawiła się natomiast sytuacja w budownictwie mieszkaniowym. Liczba mieszkań oddanych do użytku w 2003 r. była o 67,6% wyższa niż przed rokiem.

Dynamika produkcji

Poprawa warunków makroekonomicznych wpłynęła pozytywnie na wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw. W sektorze przedsiębiorstw przychody z całokształtu działalności rosły szybciej niż koszty ich uzyskania. Według danych za wrzesień 2003 r., wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności wyniósł 96,8% (wobec 98,5% w analogicznym okresie 2002 r.), rentowność obrotu brutto 3,2% (1,5%), rentowność obrotu netto 2,0% (0,4%), zaś wskaźnik płynności finansowej I stopnia 21,7% (18,2%).

Pomimo ożywienia w gospodarce utrzymywała się trudna sytuacja na rynku pracy. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2003 r. było o 3,8% mniejsze niż w poprzednim roku. Stopa bezrobocia w grudniu 2003 r. wyniosła 20%, czyli pozostała na tym samym poziomie, co na koniec 2002 r. Wysoka stopa bezrobocia była skutkiem zarówno wzrostu wydajności pracy jak i restrykcyjnych regulacji na rynku pracy.

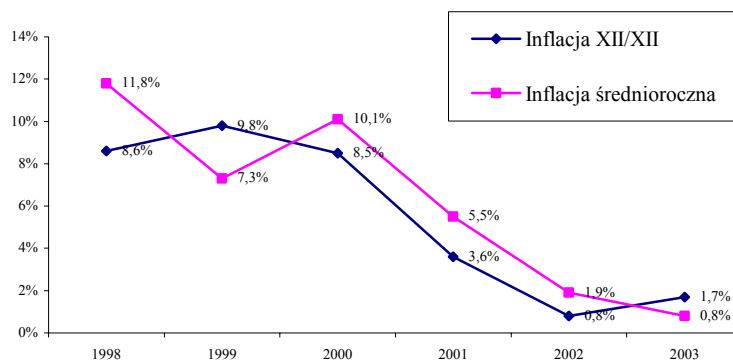
Sytuacja na rynku pracy powodowała, że wzrost płac był stosunkowo niewielki, a popyt konsumpcyjny rósł powoli. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2003 r. było o 2,0% wyższe niż w poprzednim roku.

W 2003 r. postępował proces przywracania równowagi zewnętrznej. Zdecydowanie szybszy wzrost eksportu niż importu prowadził do redukcji deficytu handlowego i deficytu na rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego. Eksport był główną siłą napędową gospodarki. Wpływy z eksportu towarów w ciągu roku zwiększyły się o 8,7%, zaś wypłaty za import wzrosły o 1,3%. Wzrost eksportu nastąpił dzięki sprzyjającym warunkom: umacnianiu się euro wobec złotego i dolara, stosunkowo słabemu popytowi krajowemu, a także wskutek procesów restrukturyzacji przedsiębiorstw i poprawy ich konkurencyjności. Deficyt obrotów towarowych na koniec 2003 roku ukształtował się na poziomie 8,6 mld euro wobec 11,0 mld euro w 2002 roku, a deficyt obrotów bieżących wyniósł 3,5 mld euro i był o 3,7 mld euro niższy niż przed rokiem. W relacji do PKB deficyt obrotów bieżących stanowił ok. 1,9% wobec 3,6% w 2002 roku.

I.2. Niska stopa inflacji

Ożywienie gospodarcze w 2003 r. nastąpiło przy niskiej stopie inflacji, co w dużym stopniu można przypisać konsekwentnie prowadzonej polityce monetarnej. Średnioroczna dynamika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2003 roku wyniosła 0,8% wobec 1,9% w 2002 roku. Wzrosła natomiast inflacja w relacji grudeń do grudnia (1,7% wobec 0,8% w poprzednim roku). Było to wynikiem głównie wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych, podczas gdy w 2002 roku notowano ich spadek. W większości pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano osłabienie dynamiki cen.

Stopa inflacji

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w okresie dwunastu miesięcy 2003 roku wzrosły o 3,7% wobec 1,4% w 2002 roku, zaś w produkcji budowlano-montażowej ceny spadły o 1,5% (w 2002 roku wzrosły o 0,4%).

I.3. Zamrożenie cyklu obniżek stóp procentowych w II półroczu 2003 r.

W pierwszym półroczu 2003 roku Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała cykl obniżek stóp procentowych. Odbływały się one metodą „małych kroków”, czyli o 25 punktów bazowych, w miesięcznych odstępach. Wyjątkiem była stopa lombardowa, którą dwukrotnie obniżono o 50 punktów bazowych. W połowie roku podstawowe stopy procentowe wynosiły: interwencyjna 5,25%, redyskontowa 5,75%, a lombardowa 6,75%. Argumentów na rzecz redukcji oprocentowania dostarczały słabe początkowo oznaki ożywienia gospodarczego i spadkowy trend cen detalicznych, których dynamika niemal do końca roku utrzymywała się poniżej dolnej granicy celu inflacyjnego RPP.

W drugim półroczu poziom stóp procentowych nie uległ zmianie. Gospodarka zaczęła wyraźnie przyspieszać, a wraz z nią ceny producentów i inflacja. Potencjalnym zagrożeniem dla utrzymania stabilności cen stał się słabnący kurs złotego oraz obawy, że rządowi nie powiedzie się wypracowanie i uzyskanie akceptacji dla długoterminowego planu cięcia wydatków budżetowych, co zagrozi stabilności finansów państwa oraz oddali perspektywę przyłączenia Polski do strefy euro.

I.4. Osłabienie złotego

O postępującym spadku kursu złotego względem koszyka walutowego zadecydowały w głównej mierze czynniki natury pozaekonomicznej. Wzrost ryzyka politycznego, przede wszystkim w skali lokalnej, dał o sobie znać już na początku roku. Wydarzenia na krajowej arenie politycznej, takie jak rozpad rządzącej koalicji, powołanie rządu mniejszościowego, przetasowania na kluczowych dla gospodarki stanowiskach, afery korupcyjne i brak wiary w powodzenie programu naprawy finansów publicznych doprowadziły do spadku notowań rządu, a kurs złotego łatwo poddawał się zmiennym nastrojom inwestorów. Ponadto znaczące obniżenie stóp procentowych oraz perspektywa zwiększonej emisji papierów dłużnych dla finansowania rosnącej luki budżetowej spowodowała, że wprowadzenie zainteresowanie polskimi obligacjami ze strony zagranicznego kapitału portfelowego było duże, ale w obliczu spadających cen papierów skarbowych nie kreowało popytu na złote w takim stopniu, jak w latach poprzednich.

Na polski rynek walutowy miały przełożenie spadające notowania dolara do euro. Kurs euro do złotego pozostawał w trendzie rosnącym, natomiast kurs dolara wahał się bez wyraźnych tendencji i przez większą część roku pozostawał w przedziale 3,8-4,0 PLN/USD. Średni oficjalny kurs euro wyniósł w 2003 roku 4,3965 PLN/EUR i był wyższy niż przed rokiem o 14,1%, a kurs dolara 3,8891 PLN/USD, co oznacza spadek o 4,7%. Na koniec roku za euro płacono 4,7170 PLN, co było poziomem o 17,3% wyższym, niż w końcu 2002, natomiast dolar kosztował 3,7405 PLN, czyli o 2,6% mniej niż przed rokiem.

I.5. Ożywienie na giełdzie

Po fatalnym dla inwestorów pierwszym półroczu, zwłaszcza pierwszym kwartale, druga połowa 2003 roku przyniosła hossę na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, której szczyt przypadł na trzeci kwartał. Wyraźne oznaki ożywienia gospodarczego przełożyły się na wzrost zysków spółek, a seria obniżek stóp procentowych spowodowała, że w poszukiwaniu wyższej rentowności zwiększył się napływ kapitałów na giełdę. Indeks WIG 20, który w marcu spadł do poziomu 1069 punktów, na przełomie sierpnia i września osiągnął roczne maksimum, przekraczając 1700 punktów.

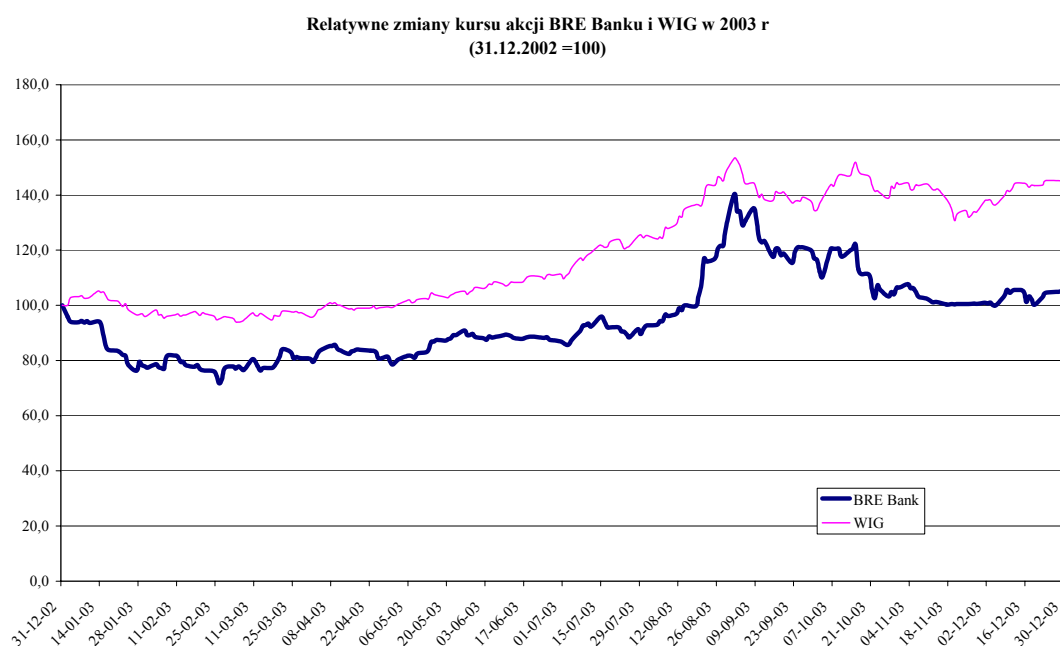
Znaczącej poprawie uległy niemal wszystkie statystyki giełdowe. Kapitalizacja ogółem wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 51,7% i wyniosła 167.717 mln zł, co odpowiada około 21% PKB. Wartość obrotów na rynku akcji zwiększyła się o 25,3%, obroty obligacjami wzrosły o 96,7%, a obroty kontraktami terminowymi o 50,3%. We wrześniu rozpoczęły się notowania nowego instrumentu – do obrotu giełdowego wprowadzono opcje, których instrumentem bazowym jest indeks WIG20, a w październiku zadebiutowała pierwsza spółka zagraniczna Bank Austria Creditanstalt.

Pod koniec 2003 roku na GPW notowane były 203 spółki i mimo sześciu debiutów było ich łącznie o 13 mniej niż w roku poprzednim. Z tej liczby ponad 150 spółek przyniosło inwestorom profity, a tylko 32 zamknęły rok niższą wyceną. Indeks WIG zyskał 45%, WIG20 34%, a indeks rynku równoległego WIRR ponad 100%. Jedynie indeks NIF zakończył rok startą rzędą 1,8%.

W 2003 roku przełamany został głęboki kryzys spółek zaliczanych do grupy innowacyjnych technologii, a indeks TechWIG wzrósł o blisko 61%. Subindeksy sektorowe WIG pokazują, że najwięcej zyskały branże spożywcza (48,8%) i informatyczna (42,6%), a najmniej banki (9,3%).

I.6. Giełdowa cena akcji Banku

Na ostatniej sesji w 2003 r. cena akcji BRE Banku wyniosła 92,5 zł wobec 88,0 zł na zamknięcie roku 2002. Należy jednak podkreślić, że już od końca lutego 2003 r. nastąpiła poprawa notowań, a wzrostowy trend cen akcji trwał do początków września br., kiedy to ceny akcji osiągnęły wartość 123,5 zł. Zmiany cen akcji BRE na tle zmian WIG w 2003 r. przedstawia poniższy wykres.

II. Sytuacja sektora bankowego w 2003 r.

II.1. Niewielka poprawa sytuacji finansowej banków

Rok 2003 nie przyniósł znaczącej poprawy kondycji finansowej banków. Wprawdzie aktywa sektora bankowego wzrosły w okresie styczeń-wrzesień 2003 roku o 3,7% (wobec spadku w 2002 roku o 0,7%), ale przyrost ten w znacznej mierze wynikał z deprecjacji złotego względem walut obcych.

Nie nastąpiło oczekiwane ożywienie akcji kredytowej. Kredyty dla przedsiębiorstw wzrosły tylko o 2,9%. Szybciej przyrastała wartość portfela kredytów dla gospodarstw domowych – w 2003 roku zwiększyły się one o 14%, a motorem tego wzrostu były przede wszystkim kredyty mieszkaniowe.

Nadal utrzymywała się tendencja spadkowa depozytów gospodarstw domowych i mimo, że w drugiej połowie roku uległa ona zahamowaniu, to na koniec 2003 roku stan tych depozytów był niższy o 2% niż rok wcześniej. Niższa atrakcyjność tradycyjnych form lokowania środków spowodowana przede wszystkim malejącym oprocentowaniem, była zachętą dla osób fizycznych do korzystania z alternatywnych instrumentów finansowych, takich jak jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Na koniec 2003 roku aktywa zarządzane przez fundusze inwestycyjne osiągnęły wartość 33,2 mld złotych i były o ponad 10 mld złotych wyższe niż rok wcześniej. Banki również nie pozostawały bierne próbując rekompensować sobie odpływ środków z depozytów, emitując obligacje detaliczne. W okresie styczeń-wrzesień zadłużenie banków z tego tytułu zwiększyło się prawie dwukrotnie do kwoty 7,2 miliarda złotych.

Po trzech kwartałach 2003 roku banki komercyjne wypracowały wynik netto w wysokości 2,7 mld złotych, to jest o 13,7% wyższy niż rok wcześniej. Wzrost wyniku finansowego był jednak rezultatem niższego o ponad połowę salda tworzonych i rozwiązywanych rezerw celowych, bowiem wynik na działalności bankowej uzyskany przez banki był niższy o 9,5% niż przed rokiem, przede wszystkim na skutek zmniejszenia o 37,7% wyniku z operacji wymiany, o 4,9% wyniku z odsetek i o 43% wyniku operacji finansowych. Pozytywnym zjawiskiem był wzrost o 15,6% wyniku z prowizji.

II.2. Zmiany w sektorze bankowym

Na bazie połączonych na początku roku Banku Wschodniego S.A. z Bankiem Spółem S.A. powstał Eurobank S.A. Działalność operacyjną rozpoczął Nykredit Bank Hipoteczny S.A., czwarty z kolei bank hipoteczny w Polsce oraz detaliczny HSBC Bank Polska, utworzony na bazie odkupionego od Kredyt Banku S.A. Polskiego Kredyt Banku. Bank Częstochowa został przyłączony do BRE Banku a LG Petro Bank S.A. został przejęty przez Nordea Bank Polska. Wskutek powyższych zmian liczba banków komercyjnych w Polsce zmniejszyła się z 62 na koniec 2002 r. do 60 na koniec 2003 r., w tym prowadzących działalność operacyjną z 59 do 57.

Rok 2003 był czwartym z rzędu, w którym malała liczba zatrudnionych w sektorze bankowym. W końcu 2003 r. była ona o prawie 5,5 tysiąca osób niższa niż rok wcześniej. Banki dokonywały także restrukturyzacji sieci swoich placówek, w efekcie czego w ciągu 2003 roku liczba placówek banków komercyjnych zmniejszyła się o prawie 650.

W wyniku wycofania z obrotu giełdowego akcji Banku Częstochowa S.A. i LG Petro Banku S.A. liczba banków notowanych na GPW w Warszawie zmniejszyła się do 13. Udział banków w kapitalizacji giełdy wyniósł na koniec 2003 roku 39,6%, to jest o 8,8 pkt proc. mniej niż przed rokiem. 14 października na Giełdzie Papierów Wartościowych odbyło się pierwsze notowanie akcji zagranicznego podmiotu – Banku Austria Creditanstalt AG, bezpośredniego akcjonariusza banku BPH PBK.

Na koniec września ubiegłego roku w sektorze bankowym zaangażowani byli inwestorzy z 15 krajów. Łączna wartość inwestycji zagranicznych w sektorze bankowym wyniosła na koniec września 2003 r. 6,85 mld złotych i była wyższa o 109 mln złotych niż na koniec grudnia 2002 r. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale zakładowym sektora bankowego wyniósł 59,9%, a w kapitale banków komercyjnych 62,7%.

II.3. Rozwój bankowości detalicznej

Klienci indywidualni nadal pozostawali segmentem rynku, który cieszył się największym zainteresowaniem banków, przy czym najwięcej uwagi banki poświęcały rozwojowi alternatywnych

kanałów dystrybucji. Już wszystkie duże banki i coraz więcej mniejszych, w tym również spółdzielczych, oferuje swoim klientom usługi za pośrednictwem Internetu, przy czym trzy – BRE Bank, PKO BP S.A. i Volkswagen Bank Polska S.A. prowadzą banki wirtualne (odpowiednio: mBank, Inteligo i Volkswagen Bank Direct). Na koniec 2003 r. banki prowadziły ponad 2,7 miliona kont z możliwością obsługi przez Internet, to jest o 135% więcej niż rok wcześniej. Liczba rachunków internetowych prowadzonych przez banki wirtualne przekroczyła 820 tysięcy.

Na koniec września 2003 r. w obiegu znajdowało się 14,8 miliona kart wydanych przez banki komercyjne. Nadal dominują karty debetowe (89%), rośnie jednak udział kart kredytowych (z 4,8% na koniec 2002 roku do 6,4%), a maleje obciążeniowych (z 6,1% do 4,4%). Do końca września kartami dokonano ponad 138 mln transakcji o łącznej wartości ponad 34 miliardów złotych. W 2003 roku banki oraz firma Euronet uruchomiły ponad 800 nowych bankomatów, dzięki czemu ich łączna liczba wzrosła do przeszło 7,8 tysiąca.

Sprawozdanie Zarządu BRE Banku z działalności w 2003 r.

I. Czynniki i zdarzenia mające wpływ na wynik BRE Banku w 2003 r.

Rok 2003 BRE Bank SA (BRE Bank) zamknął zyskiem brutto w kwocie 47,7 mln zł wobec 299,0 mln zł straty w roku 2002. Zysk netto osiągnął 1,8 mln zł, co oznaczało radykalną poprawę w stosunku do straty 379,2 mln zł poniesionej rok wcześniej.

Bank, identyfikując przyczyny ubiegłorocznych niepowodzeń, podjął szereg energicznych działań, których celem jest powrót do zadowalającego akcjonariuszy poziomu zysku. Efektem podjętych działań były między innymi zmiany zaostrzające obowiązujące zasady kredytowe, restrukturyzacja portfela inwestycji własnych oraz konserwatywna weryfikacja dotychczasowych zaangażowań inwestycyjnych i kredytowych. Miały miejsce także zmiany organizacyjne, wzmacniające funkcje nadzorcze nad wymagającymi tego obszarami oraz restrukturyzujące zatrudnienie. Działania prowadzone są w sposób usystematyzowany w następujących sferach działalności:

- zmiany w strategii Banku,
- intensyfikacja działań linii biznesowych,
- reorganizacja, racjonalizacja kosztów i usprawnienia operacyjne.

Ponadto w celu zapewnienia dalszego rozwoju Banku oraz realizacji planów inwestycyjnych zaplanowano podniesienie kapitału BRE Banku poprzez emisję nowych akcji, przewidzianą na połowę 2004 r. Decyzję w tej sprawie podejmie Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, które odbędzie się 21 kwietnia 2004 r.

Efekty prowadzonych działań przekładały się pozytywnie na poprawę sytuacji finansowej Banku. Należy tu zwłaszcza wymienić:

- **Skutki redukcji i restrukturyzacji portfela inwestycji własnych** – w efekcie korekty strategii Banku, tak by jego działalność była mniej wrażliwa na wahania koniunktury gospodarczej, nastąpiła redukcja portfela inwestycji własnych (m.in. o takie spółki jak Elektrim, Szeptel, Telbank, Polcard) jak i jego restrukturyzacja (głównie zaangażowania w ITI w wyniku realizacji zawartych w początkach 2003 r. umów). Transakcje te zostały szerzej przedstawione w punkcie dotyczącym inwestycji własnych. Istotna była również poprawa sytuacji na giełdzie i znacznie korzystniejsza wycena spółek. W efekcie nastąpiła znaczna poprawa wyniku w obszarze inwestycji własnych. Wypracowany przezeń zysk wyniósł 29,7 mln zł wobec znacznej ubiegłorocznej straty, co przyczyniło się do poprawy wyniku całego Banku.
- **Znacznie mniejsze potrzeby w zakresie tworzenia rezerw** - rezerwy utworzone w 2002 r. zabezpieczyły dostatecznie portfel kredytowy i inwestycyjny Banku, tak, że 2003 r. zamknął się przewagą rezerw rozwiązanych nad tworzonymi w kwocie 17,1 mln zł, podczas gdy rok wcześniej różnica między rezerwami tworzonymi a rozwiązanymi wyniosła 494,9 mln zł. Wpływ miały na to również symptomy ożywienia gospodarczego w 2003 r., co dla wielu firm przyniosło stabilizację sytuacji finansowej, a dla Banku przełożyło się na mniejsze potrzeby w zakresie tworzenia rezerw.

Powyższe czynniki spowodowały, że zarówno I półrocze jak i III kwartał 2003 r. zakończyły się pomyślnym dla Banku wynikiem, osiągając odpowiednio 54,0 mln zł i 66,2 mln zł. Niestety, w drugiej połowie roku wystąpiły zewnętrzne przyczyny, które niekorzystnie odbiły się na sytuacji finansowej Banku. Należy zaliczyć do nich:

- **Wzrost rentowności obligacji skarbowych i znaczny spadek ich ceny** – zapoczątkowane już w III kwartale, a rekordowe w IV kwartale osłabienie złotego, będące efektem niepokojów związanych ze sprzecznymi ocenami stanu finansów państwa i założeń polityki budżetowej oraz realizacji tzw. planu Hausnera doprowadziło do znacznego **spadku cen papierów skarbowych**. Posiadacze tych papierów, również BRE Bank, pozbywali się tych walorów. Pozostawienie ich w portfelu także wpływało ujemnie na wynik, gdyż zmniejszała się ich wycena rynkowa. Odbiło się to na wyniku netto obszaru bankowości inwestycyjnej, który między innymi z tego powodu obniżył się do poziomu 98,0 mln zł wobec 224,5 mln zł przed rokiem.
- **Ujemny wpływ obniżenia stawki CIT na wyniki Banku w 2003 r.** - obniżenie od 2004 r. podatku od osób prawnych z 27% do 19%, bardzo korzystne dla firm, w tym również dla banków, jednorazowo – na koniec 2003 r. miało negatywny wpływ na wyniki tych banków, które w poprzednich latach tworzyły znaczne rezerwy celowe, a BRE zaliczał się do nich. Obniżka stawki podatku wiąże się bowiem z koniecznością przeszacowania utworzonych przez banki aktywów podatkowych (związanych z tym, że nie wszystkie rezerwy stanowią w momencie tworzenia koszt uzyskania przychodu) i przeliczenia podatku odroczonego w sprawozdaniu finansowym na koniec 2003 r. Dla BRE ujemny skutek tego przeszacowania wyniósł 31,8 mln zł, zmniejszając znacznie wynik Banku. W efekcie obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym wyniosło aż 87,8%.

Jednocześnie na mocy innych, zaplanowanych na rok 2004 r. przepisów dotyczących podatkowego traktowania rezerw celowych, obciążenie podatkowe banków jednorazowo w 2004 r. może istotnie zmaleć. Według wstępnych i ostrożnych szacunków kwota pomniejszenia podatku dochodowego od osób prawnych (odliczenie od podatku) wynikająca z projektowanej ustawy i realizowana w latach 2007-2009 wyniesie 20,1 mln zł. Kwota ta znacznie zmniejszyłaby jednorazowy negatywny skutek obniżenia CIT na koniec 2003 roku. Jednak zgodnie z opinią audytora i Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) kwota przyszłych korzyści podatkowych (kwota odliczenia od podatku) nie została wykazana w sprawozdaniu Banku na dzień 31.12.2003 r. Wykazanie korzyści będzie możliwe po uchwaleniu ustawy o funduszu poręczeń unijnych przez Sejm RP (zmiany podatkowe w tym zakresie będą uchwalane wraz z tą ustawą), co ma nastąpić do dnia 1 maja 2004 r. Z datą uchwalenia ustawy będzie możliwe ujęcie w bilansie Banku kwoty odliczenia od podatku przysługującego w latach 2007-2009.

Pomimo okoliczności, które w IV kwartale 2003 r. pomniejszyły wypracowany już zysk, w skali roku odnotowano wiele pozytywnych tendencji w rozwoju biznesu, co daje solidne podstawy do generowania zysków w 2004 r. i kolejnych latach. Należy wśród nich wymienić:

- **Dynamiczny wzrost portfela kredytowego i poprawa jego jakości** – przyrost kredytów dla podmiotów niefinansowych i sektora budżetowego w skali 2003 r. wyniósł 20,3% wobec 8,6% w całym sektorze bankowym; udział kredytów zagrożonych – według formularza sprawozdawczego SAB R 2003 zmniejszył się z 22,0% w 2002 r. do 21,1%. Łącznie z kredytami hipotecznymi udzielanymi przez spółkę BRE Banku RHEINHYP-BRE Bank Hipoteczny (inne banki mają kredyty hipoteczne we własnych portfelach) odsetek kredytów zagrożonych wyniósł 17,6% wobec 18,4% rok wcześniej. Udział tzw. kredytów defaultowych czyli nieobsługiwanych powyżej 90 dni i straconych utrzymał się na zbliżonym poziomie 4,1%.
- **Rozwój detalu** - bardzo dynamicznie rozwijała się w minionym roku bankowość detaliczna, a zarówno mBank, jak i MultiBank uzyskały szereg nagród i wyróżnień, zarówno za ofertę,

jakość obsługi, nowoczesność, jak i przyjazny stosunek dla Klientów. Środki Klientów detalicznych w ciągu roku zwiększyły się o 1.028 mln zł, do poziomu 2.987 mln zł. Jednocześnie rósł szybko portfel zaciągniętych przez nich kredytów, osiągając poziom **1.130** mln zł wobec 144 mln zł przed rokiem. Wyjściem naprzeciw rosnącemu zainteresowaniu Klientów funduszami inwestycyjnymi było uruchomienie w mBanku Supermarketu Funduszy Inwestycyjnych. Oferuje on jednostki uczestnictwa kilkunastu funduszy, którymi można samodzielnie obracać poprzez internet. Rozwojowi bankowości detalicznej towarzyszyły w 2003 r. bardzo wysokie poniesione koszty.

- **Wzmocnienie bankowości korporacyjnej** nastąpiło poprzez reformę służb sprzedaży, intensywną akwizycję małych i średnich przedsiębiorstw, oferowanie dla tej grupy Klientów pakietu usług Profit i Profit Plus. Ponadto wyraźne już ożywienie gospodarcze spowodowało poprawę sytuacji przedsiębiorstw, co przełożyło się na poprawę wyników tego obszaru, zwłaszcza w końcówce roku 2003.
- **Zmiany organizacyjne, outsourcing rozliczeń** – dokonano reorganizacji i usprawnień operacyjnych, takich jak np. połączenie departamentów informatycznych mBanku, MultiBanku i BRE Banku, dokonanie outsourcingu części rozliczeń, zarówno z Klientami – firmami jak i Klientami detalicznymi poprzez nowo utworzoną spółkę Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. (CERI). Łącznie z efektami zapoczątkowanej w II połowie 2002 r. restrukturyzacji zatrudnienia zmiany te przyniosły zmniejszenie zatrudnienia w Banku w przeliczeniu na etaty z poziomu 2.948 w grudniu do 2002 r. do 2.582 na koniec grudnia 2003 r. (przy wzroście w bankowości detalicznej o 10% i spadku zatrudnienia w pozostałych obszarach o 20%).
- **Oszczędności kosztowe** – zarówno wymienione w powyższym punkcie zmiany jak i racjonalizacja kosztów spowodowały, że poziom kosztów działania Banku był niższy o 1,5% (przy wciąż znacznych nakładach na rozwój bankowości detalicznej) a poziom wynagrodzeń był o 10,8 % niższy.
- **Rozwój Grupy BRE Banku** – w styczniu 2003 r. Bank nabył 50% akcji Magyar Factor Rt, co umocniło obecność na rynku factoringowym w Europie Środkowo- Wschodniej. Znakomicie rozwijały się spółki Skarbiec Asset Management Holding (SAMH). Zarządzane przez nie aktywa wzrosły o 19,2% do 4,578 mln zł na koniec roku 2003. Trzy największe spółki Holdingu zanotowały zyski netto: TFI Skarbiec w kwocie 6,9 mln zł (1,3 mln zł w 2002 r.), PTE Skarbiec-Emerytura w wysokości 17,8 mln zł (wobec straty 29,6 mln zł na koniec 2002r.) a Skarbiec Investment Management wypracował 2,18 mln zł (w porównaniu z 1,39 mln straty w roku 2002). Zyski zanotowały również RHEINHYP-BRE Bank Hipoteczny oraz BRE Leasing. W miarę osiągania coraz lepszych wyników spółek Grupy udział w wynikach spółek konsolidowanych metodą praw własności poprawia wynik Banku. Na koniec roku 2003 r. była to jeszcze wprowadzić kwota ujemna i wyniosła około 4 mln zł ale przed rokiem strata z tego tytułu sięgała 179,1 mln zł. Zawarto też wstępną umowę z Eurohypo AG w sprawie odkupienia pozostałych 50% akcji RHEINHYP- BRE Banku Hipotecznego (RHB), co ma nastąpić w 2004 r. i wzmocni pozycję na rozwijającym się dynamicznie rynku kredytów hipotecznych.

Do ważnych wydarzeń minionego roku, które zapewniły refinansowanie i rozwój działalności Banku w minionym roku należy zaliczyć:

- **Kredyt syndykowany** – w czerwcu 2003 r. Bank zaciągnął trzyletni kredyt syndykowany w wysokości 250 mln euro, w konsorcjum wzięło udział 20 banków z Europy i USA
- **Emisja euroobligacji** w kwocie 200 mln euro przez nową spółkę BRE Finance France w październiku 2003 r.

- Dopuszczenie przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd (KPWiG) do publicznego obrotu obligacji niezabezpieczonych na okaziciela, które będą wyemitowane w ramach programu o łącznej wartości nominalnej nie większej niż 3 mld zł. Środki z tego tytułu Bank zacznie pozyskiwać od 2004 r.

Do istotnych dla Banku wydarzeń należy zaliczyć opracowanie w 2003 r. programu naprawczego, w związku z poniesioną w 2002 r. stratą. Zgodnie z art. 142 Prawa Bankowego bank, który poniósł stratę jest zobligowany do przedstawienia nadzorowi bankowemu programu naprawczego. Program taki, obejmujący swym horyzontem lata 2003-2005 został w minionym roku opracowany i po akceptacji przez Radę Nadzorczą przedłożony Komisji Nadzoru Bankowego. Istotnym jego elementem jest powiększenie kapitałów Banku poprzez nową emisję akcji, co podniesie współczynnik wypłacalności Banku do 12%.

Bardzo ważnym wydarzeniem minionego roku była decyzja o zwiększeniu zaangażowania kapitałowego z dotychczasowych 50% do 75% podjęta przez strategicznego inwestora Commerzbank AG. Był to wyraz zaufania i przekonania o dużym potencjale rozwojowym BRE Banku i dobrych perspektywach długoterminowej współpracy. We wrześniu 2003 r. Commerzbank otrzymał od Komisji Nadzoru Bankowego oraz od Komisji Papierów Wartościowych i Giełd stosowne zgody. Na koniec 2003 r. Commerzbank, po dokupieniu akcji w wyniku publicznego wezwania, posiadał pakiet 72,16% akcji BRE. Zwiększenie zaangażowania dowodzi istotnej roli BRE Banku w ogólnej strategii Commerzbanku na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej.

II. Silna pozycja BRE Banku na rynku

BRE Bank pozostaje jednym z czołowych banków pod względem posiadanych aktywów, kapitałów oraz rozmiarów prowadzonej działalności. Miejsce Banku i jego spółek na rynku usług bankowych i innych usług finansowych ilustruje poniższe zestawienie:

Rodzaj działalności	Pozycja na rynku	Udział	
Bankowość korporacyjna			
Kredyty dla podmiotów gospodarczych		5,9%	
Depozyty podmiotów gospodarczych		7,0%	
Kredyty hipoteczne (udzielane przez banki hipoteczne)	1		
Emisja listów zastawnych	1	91,0%	
Obsługa transakcji handlu zagranicznego	2	18,6 %	
Leasing	3	9,0 %	
Factoring			
	Polska	5	12%
	Austria	1	56%
	Węgry	1	33%
	Czechy	1	28%
Bankowość detaliczna			
Kredyty Klientów indywidualnych		1,5%	
Depozyty Klientów indywidualnych		2,6%	
Konta internetowe w tys (liczba klientów korzystających z kont internetowych)	1 (2)* /	20,4%	
Bankowość inwestycyjna			
Obrót bonami skarbowymi	1		
Papiery dłużne komercyjne			

Wartość emisji w 2003 w mln zł	5	9,8%	
Zadłużenie na koniec 2003 w mln zł	2	11,9%	
Liczba emitentów	4	10,3%	
Obligacje komunalne - zadłużenie emitentów w mln zł	3	6,8%	
Działalność maklerska			
obroty akcjami	6	6,9%	
obroty obligacjami	10	3,4%	
transakcje pochodne	3	11,6%	
opcje	2	25,0%	
Zarządzanie aktywami			
OFE	liczba członków	6%	
	aktywa w zarządzaniu w mln zł	4%	
TFI	aktywa w zarządzaniu w mln zł	4	6,5%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych BRE Banku i NBP oraz informacje prasowe

*/ 1 pozycja wśród banków internetowych

III. Postrzeganie Banku przez otoczenie

III.1. Oceny wiarygodności finansowej

Bank posiada oceny ratingowe czołowych agencji światowych.

Moody's Investors Service - w październiku 2003 r. agencja Moody's podwyższyła dla BRE Banku rating długoterminowy depozytów i zadłużenia do **A3** (z Baa1, jest to 7 ocena w skali 19-stopniowej) oraz zmieniła ze stabilnej na **pozytywną** perspektywę dla ratingu siły finansowej wyrażonej oceną D- (w skali ocen od A do E, ocena uwzględnia zewnętrzne czynniki ryzyka, w tym sytuację gospodarczą i warunki funkcjonowania systemu finansowego). Rating zadłużenia (depozyty krótkoterminowe) P-2 (ocena druga od góry w czterostopniowej skali) pozostał niezmienny.

Podwyższenie ratingów związane był z podwyższeniem udziału Commerzbanku w kapitale BRE Banku i spodziewanym korzystnym wpływem na zarządzanie ryzykiem, jak również przewidywanej synergii wynikającej ze wzmożonej współpracy obu instytucji.

Ratingi Moody's posiadają również spółki BRE Banku:

BRE International Finance BV- rating papierów dłużnych zwykłych niepodporządkowanych podniesiono w październiku 2003 r. do A3 z Baa1 (ocena 7 w 19-stopniowej skali), natomiast papiery podporządkowane na koniec 2003 r. miały rating Baa1.

BRE Finance France SA- euroobligacje emitowane przez nowopowołaną spółkę BRE Finance France otrzymały rating analogiczny, jak papiery BRE Internationale Finance tzn. A3 dla emisji niepodporządkowanych, Baa1 dla podporządkowanych oraz indykatorywny rating A3 dla transzy papierów dłużnych o wartości 200 mln euro z terminem wykupu w 2006 r.

RHEINHYP-BRE Bank podniesiono do A3 z Baa1 rating listów zastawnych (ocena 7 w 19-stopniowej skali). Rating zadłużenia krótkoterminowego pozostał na niezmiennym poziomie P-2 a siła finansowa pozostała z oceną D-.

Intermarket Bank AG - spółce tej rating został przyznany po raz pierwszy w styczniu 2004 r.: A3 dla depozytów długoterminowych, P-2 dla krótkoterminowych i C dla siły finansowej.

Agencja Fitch Ratings w 2003 r. podtrzymała

- długoterminowy rating BRE Banku na poziomie BBB+, perspektywa ratingu długoterminowego pozostała stabilna;
- krótkoterminowy F2 – ocena druga od góry w sześciostopniowej skali;
- Rating indywidualny D (w skali od A do E).

Natomiast w lipcu 2003 r. zmieniona została ocena wsparcia z 3 na 2 (w pięciostopniowej skali), ale tylko w wyniku zmiany metodologii. Rating wsparcia 2 oznacza, że istnieje duże prawdopodobieństwo wsparcia zewnętrznego, o ile zajdzie taka konieczność.

III.2. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego

Rada Nadzorcza i Zarząd BRE Banku przyjęły wspólną uchwałę w sprawie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, która weszła w życie z dniem 30 czerwca 2003 r. W uchwale tej zadeklarowano przyjęcie wszystkich 53 zasad (z zastrzeżeniem 2 z nich - dotyczących niezależnych członków Rady Nadzorczej oraz o rozpatrywaniu sprawy umieszczonej w porządku obrad Walnego Zgromadzenia, które z powodów proceduralnych będą przestrzegane częściowo) zawartych w „Dobrych Praktykach w spółkach publicznych w 2002 r.” Ten przyjęty przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie dokument wskazuje podstawowe zasady etyki biznesowej, jakimi w codziennej działalności powinny kierować się spółki giełdowe.

Podjmując działania na rzecz przyjęcia przez Bank zasad ładu korporacyjnego podjęto prace nad dokonaniem zmian w stosownych dokumentach wewnętrznych, regulujących funkcjonowanie władz Banku (opracowano np. nowe regulaminy Rady Nadzorczej oraz Zarządu, jak i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia), które pozwoliły dostosować stosowne procedury do wymogów proponowanych przez GPW zasad ładu korporacyjnego.

Fakt deklaracji pełnego przestrzegania zasad etyki biznesowej jest potwierdzeniem stosowanej od dawna polityki Banku opartej na przejrzystości poczynań biznesowych, których stałym i nieodłącznym elementem jest poszanowanie praw wszystkich akcjonariuszy oraz działanie zgodnie z uniwersalnym kodeksem etycznym. Dowiodło tego jedno z czołowych miejsc BRE Banku w rankingu spółek przyjaznych inwestorom w 2003 r. (drugie wśród banków), przeprowadzonym przez Polskie Forum Corporate Governance (Rzeczpospolita z 26.01.2004 r.), gdzie wysoko oceniono jakość nadzoru korporacyjnego. Bank uplasował się w drugiej od góry grupie B+ (na 5 grup).

III.3. Przyznane nagrody i wyróżnienia

W minionym roku BRE Bank otrzymał wiele nagród, a ze szczególnym uznaniem spotkała się rozwijająca się dynamicznie bankowość detaliczna. Oto tylko niektóre z nich:

- BRE Bank najpopularniejszym Bankiem wśród polskich eksporterów – drugie miejsce w rankingu Gazety Bankowej
- BRE Bank – pierwsze miejsce i miano „Banku dziesięciolecia” w podsumowaniu wszystkich edycji rankingu Gazety Bankowej „Najlepsze Banki”
- Wyróżnienie honorowe wraz z godłem promocyjnym „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców” dla BRE Banku, a MultiBank laureatem tego konkursu, organizowanego przez Krajową Izbę Gospodarczą i Polsko-Amerykańską Fundację Doradztwa dla MSP
- BRE Bank – szóste miejsce w rankingu Rzeczpospolitej „100 największych instytucji finansowych”
- BRE Bank – Quality recognition Award 1999-2002 przyznana przez JPMorgan Chase
- Produkty MultiBanku WWJ oraz Plan finansowania Biznesu nagrodzone tytułem „Najlepszy produkt bankowy” w konkursie Portfel Roku 2003 zorganizowanym przez Business Week Polska

- Pierwsze miejsce MultiBanku w rankingu kredytów na zakup nowych samochodów (według Centrum Badań Indicator)
- Pierwsze miejsce MultiBanku w rankingu miesięcznika Profit „Najlepszy Bank” i drugie miejsce w rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka”
- Tytuł „Produkt Roku Bankowości Elektronicznej” dla mBanku, przyznany przez dziennikarzy i czytelników pisma PC World Komputer oraz specjalistów z wydawnictwa IDG
- Rachunek eKONTO mBanku najatrakcyjniejszym rachunkiem osobistym dla ludzi nowoczesnych (wg Rzeczypospolitej), najlepszym rachunkiem bankowym w teście banków internetowych (magazyn CHIP), najatrakcyjniejszym kontem dla studentów (Student News)

III.4. Misja społecznej odpowiedzialności Banku - sponsoring

BRE Bank jako mecenas polskiej kultury i sztuki oraz instytucja zaangażowana w szereg działań edukacyjnych, społecznych i charytatywnych, od wielu lat kieruje się w swej poza komercyjnej aktywności przekonaniem o stale rosnącej wadze i słuszności tego typu działań. Od dawna podejmowane przez Bank działania na rzecz promocji wydarzeń artystycznych i kulturalnych, czy też działania wspomagające instytucje społeczne (jak domy dziecka czy szpitale), budują obraz społecznej odpowiedzialności BRE Banku.

W działalności sponsorskiej i charytatywnej ważną rolę odgrywa istniejąca od 1994 roku **Fundacja BRE Banku**, której zadaniem jest wspieranie celów społecznych z zakresu edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia i ochrony środowiska.

Do wszelkich działań charytatywnych chętnie włączają się także pracownicy BRE Banku. Podobnie jak rok wcześniej, również w 2003 roku zorganizowana została wśród pracowników Banku świąteczna zbiórka darów dla potrzebujących takiej pomocy dzieci. Kilkaset kilogramów darów zostało przekazanych do Klubu Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Neptun” z Gdańska.

Rok 2003, z uwagi na bardzo bliską perspektywę akcesji Polski do Unii Europejskiej, był również okresem wzmoczonej aktywności BRE Banku w zakresie propagowania idei wspólnej Europy. Bank wspierał działania Inicjatywy Obywatelskiej "Tak w Referendum". Kontynuując konsekwentnie politykę poparcia dla przystąpienia do Unii Europejskiej, BRE Bank został też Sponsorem cyklu 7 reportaży, przygotowanych przez stację TVN pt. „Europa Świętego Patryka”. Przybliżały one widzom tematykę unijną, w tym doświadczenia krajów, które stosunkowo niedawno wstępowały do UE.

Szczególne miejsce w aktywności sponsorskiej BRE Banku od lat zarezerwowane jest dla **działań propagujących kulturę i sztukę**. Staramy się koncentrować na sztuce współczesnej i angażować w projekty z zakresu kultury wyższej, która reprezentuje wartości doceniane przez węższy krąg odbiorców i tym samym nie zawsze ma szansę na sukces komercyjny. Nasza działalność w tym zakresie wypływa ze świadomości, że kultura wyższa, ze względu na swą specyfikę potrzebuje wsparcia od dużych i silnych instytucji. Gdyby nie one wiele wartościowych przedsięwzięć nie miałyby miejsca, a wiele wartościowych prac nie ujrzałoby światła dziennego.

W charakterze sponsora współpracujemy także z instytucjami, które same w sobie są obiektami zabytkowymi jak np. Muzeum Pałacu w Wilanowie czy też takimi, które organizują wystawy i wydarzenia o bardzo szerokim spektrum jak Muzeum Narodowe. W 2003 roku od obu tych instytucji BRE Bank uzyskał tytuł „Sponsora głównego”.

Naszym stałym partnerem jest też warszawski Teatr Muzyczny ROMA. W roku 2003 r. BRE Bank bardzo aktywnie włączył się – jako Główny Sponsor – w przygotowania musicalu „Koty”, którego przedpremierowe pokazy na deskach ROMY odbyły się w grudniu 2003 r., zaś premiera w styczniu 2004 roku. Dowodem ogromnej popularności spektaklu są jego wyśmienite recenzje oraz rezerwacje biletów dokonywane nawet z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem. Efektem współpracy

sponsorskiej z Teatrem Roma w ramach musicalu „KOTY” jest również płyta CD, na której znajduje się 14 wybranych utworów spektaklu.

BRE Bank chętnie angażuje się także w **przedsięwzięcia o wymiarze edukacyjnym**. W 2003r. Bank współpracował w tym zakresie m.in. z Akademią Teatralną im. A. Zelwerowicza, Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego, czy Centrum Badawczym Transformacji, Integracji i Globalizacji TIGER.

Działalność sponsorską i charytatywną od początku swojej działalności **prowadzą też mBank i MultiBank**. Współpraca mBanku z Fundacjami zaowocowała akcjami przeprowadzonymi na szeroką skalę. mBank był m.in. organizatorem takich pomocowych akcji jak: program mKlienci Potrzebującym czy „Marzenia do spełnienia - dla dzieci”, „Gwiazdka - Marzenia się spełniają” czy też Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, w ramach których Klienci mBanku mieli możliwość wspierania domów dziecka szpitali i innych instytucji. W 2003 r. również i MultiBank aktywnie wspierał działalność społeczną, sportową oraz kulturalno - oświatową. Był m.in. jednym ze sponsorów Terenowego Rajdu Kobiet, akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” oraz zorganizował Wielką Aukcję Charytatywną MultiŚwięta.

Działania BRE Banku na rzecz promocji kultury i sztuki oraz wspierające społeczne inicjatywy na rzecz ludzi potrzebujących lub chorych realizowane są z przeświadczeniem o rosnącej wadze i społecznej odpowiedzialności tego typu działań. Działalność sponsorska daje satysfakcję nie tylko z uzyskanego Tytułu Mecenasa lub Sponsora. Wspierając kulturę, sztukę i edukację, prowadząc działalność charytatywną Bank robi to, co Akcjonariusze i Klienci rozumieją oraz popierają i w czym chętnie uczestniczą. Daje to Bankowi możliwość zaistnienia w pełni w społeczeństwie i udowodnienia, że rozumie potrzeby i problemy społeczne i chętnie się w nie angażuje.

IV. Działania BRE Banku związane z akcesją do Unii Europejskiej

Obok kontynuacji działań prowadzonych w roku 2002 w sferze edukacji, informacji i komunikacji dotyczących szeroko pojętej problematyki unijnej, prowadzonych zarówno poprzez stronę intranetową dedykowaną UE jak i w drodze spotkań grupowych i konsultacji indywidualnych, działalność w roku 2003 koncentrowała się głównie na problemach związanych z aktywnym włączeniem się Banku w finansowanie przedsięwzięć realizowanych ze wsparciem środków unijnych, zarówno w odniesieniu do funduszy przedakcesyjnych jak i, w niedalekiej przyszłości, funduszy strukturalnych.

Fundusze przedakcesyjne PHARE, SAPARD i ISPA i związane z nimi finansowanie zaczęły w omawianym okresie w praktyce funkcjonować w Banku. Niezależnie od przeszkolenia i opracowania wytycznych dla pracowników w tym zakresie, Bank zorganizował bezpłatny program szkoleniowy pod nazwą „Jak zdobyć środki dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorców” dla obecnych i potencjalnych klientów we wszystkich miastach, w których mieszczą się Oddziały Regionalne. Przeszkolono ponad 200 klientów, co zaowocowało zwiększoną ilością wniosków kredytowych. Ponadto, w każdym oddziale zainstalowano elektroniczną bazę danych „AXIO” o aktualnie dostępnych możliwościach korzystania ze środków pomocowych na terenie całego kraju. Baza ta służy jako instrument wspierający funkcje doradcze służb sprzedaży i będzie okresowo aktualizowana.

Równolegle Bank podjął szereg działań przygotowawczych do efektywnego włączenia się w proces absorpcji funduszy strukturalnych poprzez udzielanie kredytów na refinansowanie i współfinansowanie projektów unijnych. Realizacja przygotowań do tego zadania wyrażała się w całym roku 2003 w następujących, głównych działaniach:

- Aktywny udział w pracach grupy roboczej d.s. Funduszy Strukturalnych na forum Związku Banków Polskich, jako konsultant przygotowywanych podręczników dla poszczególnych programów operacyjnych;
- Nawiązanie współpracy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości przy realizacji zasad i procedur wdrożenia (z udziałem banków) działania mającego na celu wsparcie MSP poprzez dotacje inwestycyjne w programie operacyjnym „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw” i uzyskanie w konsekwencji statusu Banku Akredytowanego;
- Szkolenia wstępne organizowane we własnym zakresie oraz szkolenia systemowe dla dedykowanych grup pracowników Banku z zakresu pomocy strukturalnej UE i procedur jej wykorzystywania;
- Decyzja o utworzeniu Wydziału Europejskiego w Departamencie Sprzedaży i Transakcji Handlowych, który rozpocznie działalność w początkach 2004 r.

Innym ważnym działaniem, jakie Bank podjął było przygotowanie materiałów do przetargu ogłoszonego przez Komisję Europejską na prowadzenie rachunku Komisji w Polsce. Bank spełnił wszystkie wymagania przetargu i złożył (jako jedyny bank w Polsce) komplet materiałów w wymaganym terminie. Przetargu jeszcze nie rozstrzygnięto, a 16 lutego 2004 r. Bank otrzymał informację, że został zaproszony do procedury negocjacyjnej.

Główne planowane działania na rok 2004 to stworzenie biblioteki elektronicznej zawierającej wszystkie materiały dotyczące programów operacyjnych i niezbędnych formularzy ze szczególnym uwzględnieniem podręczników dla projektodawców, koordynacja prac związanych z aktualizacją procedur bankowych (szczególnie kredytowych) pod kątem uczestnictwa w finansowaniu projektów realizowanych ze wsparciem funduszy strukturalnych oraz stworzenie oferty dla poszczególnych grup beneficjentów funduszy unijnych.

V. Sytuacja finansowa Banku w 2003 r.

V.1. Zmiany w głównych pozycjach bilansowych Banku

V.1.1. Wyższy poziom aktywów

Na koniec roku 2003 wartość aktywów Banku osiągnęła 26.862,4 mln zł, co w stosunku do końca 2002 r. oznaczało ich wzrost o 8,1%. Strukturę aktywów i zmiany jego poszczególnych pozycji ilustruje poniższe zestawienie:

	2003		2002		zmiana 2003/2002
	w tys zł	struktura	w tys zł	struktura	
Aktywa ogółem	26 862 397	100,0%	24 849 566	100,0%	8,1%
Gotówka, operacje z bankiem centr.	473 243	1,8%	360 538	1,5%	31,3%
Należności od sektora finansowego	4 957 906	18,5%	3 265 405	13,1%	51,8%
Należności od sektora niefinansowego	9 635 845	35,9%	9 275 400	37,3%	3,9%
Należności od sektora budżetowego	1 585 554	5,9%	50 367	0,2%	3048,0%
Papiery dłużne	3 945 658	14,7%	5 312 796	21,4%	-25,7%
Akcje i udziały	908 915	3,4%	887 843	3,6%	2,4%
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	2 833 777	10,5%	3 040 788	12,2%	-6,8%
Wartości niematerialne i prawne	226 632	0,8%	259 258	1,0%	-12,6%
Rzeczowy majątek trwały	939 710	3,5%	874 989	3,5%	7,4%
Inne aktywa	381 355	1,4%	278 569	1,1%	36,9%
Rozliczenia międzyokresowe	666 719	2,5%	910 861	3,7%	-26,8%
Pozostałe aktywa	307 083	1,1%	332 752	1,3%	-7,7%

W strukturze aktywów Banku zaszły w 2003 r. znaczące zmiany:

Nastąpił dynamiczny **przyrost portfela kredytowego** – łącznie należności od Klientów niefinansowych i sektora budżetowego były o 1.895,6 mln zł, czyli o 20,3% wyższe

O ponad ¼ **obniżył się portfel papierów dłużnych** (o 1.367,1 mln zł) głównie w wyniku spadku portfela bonów skarbowych o 1.194,8 mln zł do poziomu 1.541,3 mln zł. Wartość bilansowa obligacji skarbowych w porównaniu grudzień 2003/grudzień 2002 obniżyła się o 255,4 mln zł do kwoty 1.582,5 mln zł, ale w ciągu roku poziom ten był znacznie wyższy.

Poziom **należności od sektora finansowego** był na koniec 2003 r. o 1.692,5 mln zł (o 51,8%) wyższy; główną przyczyną była wysoka płynność Banku w ubiegłym roku. Bank dysponował znacznymi środkami (głównie w złotych) pochodzącymi ze sprzedaży papierów skarbowych, ponadto w trakcie roku znacznie wzrosły pasywa, głównie dewizowe (kredyt syndykowany, emisja euroobligacji – szerzej w punkcie „Źródła finansowania działalności”). Środki te lokowane były na rynku międzybankowym, zwłaszcza w końcu grudnia, gdy płynność była szczególnie wysoka. Wzrosły również kredyty i pożyczki dla takich instytucji pośrednictwa finansowego jak firmy leasingowe, factoringowe, domy maklerskie.

Łączna wartość pozycji bilansowej „**Akcje i udziały**” (pozycja ta dotyczy akcji i udziałów w spółkach zależnych i stowarzyszonych, czyli takich, gdzie udział Banku był równy lub wyższy niż 20% oraz udziałów w innych spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) w 2003 r. wzrosła o 2,4%. Wzrost wartości bilansowej portfela możliwy był przede wszystkim dzięki osiąganiu coraz lepszych wyników przez spółki z Grupy BRE Banku i ich korzystniejszej wycenie.

Zmniejszyła się natomiast wartość pozycji „**Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe**”, zawierającej akcje pozostałych spółek (tzn. z udziałem Banku poniżej 20%) oraz prawa pochodne. Ta pozycja bilansu była o 6,8% niższa, niż w grudniu 2002 r. głównie z powodu niższego o 214,1 mln zł portfela akcji oraz jednostek uczestnictwa w funduszach powierniczych. Wartość praw pochodnych, na 31.12.2003 r. wynosząca 2.418,5 mln zł była o 0,3% wyższa, niż przed rokiem.

Spadek **wartości niematerialnych i prawnych** to głównie efekt wyłączenia działalności rozliczeniowej Banku, w tym również rozliczeń dla Klientów detalicznych, w niezależną spółkę CERi.

V.1.2. Pasywa i zmiany w źródłach finansowania

Wzrost pasywów Banku w roku 2003 miał istotne źródło w przyroście środków Klientów bankowości detalicznej o 1.037 mln zł do poziomu 2.983 mln zł (o 53,3%, podczas gdy depozyty gospodarstw domowych w sektorze bankowym spadły o 2,0%).

	2003		2002		Dynamika
	w tys zł	struktura	w tys zł	struktura	2003/2002
Pasywa ogółem	26 862 397	100%	24 849 566	100%	8,1%
Zobowiązania wobec sektora finansowego	7 205 743	26,8%	6 690 955	26,9%	7,7%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego	11 845 154	44,1%	10 127 671	40,8%	17,0%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	1 464 997	5,5%	1 942 315	7,8%	-24,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	165 298	0,6%	25 286	0,1%	553,7%
Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	2 346 443	8,7%	2 233 465	9,0%	5,1%
Rezerwy	675 896	2,5%	918 972	3,7%	-26,5%
Zobowiązania podporządkowane	1 179 475	4,4%	1 005 524	4,0%	17,3%
Kapitały własne (bez wyniku roku bieżącego)	1 581 451	5,9%	1 961 718	7,9%	-19,4%
Wynik roku bieżącego	1 836	0,0%	-379 221	-1,5%	-100,5%
Pozostałe pasywa	396 104	1,5%	322 881	1,3%	22,7%

Łącznie zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego były o 17,0% wyższe. Zwiększył się ich udział w finansowaniu działalności Banku do 44,1% pasywów. Depozyty Klientów mBanku i MultiBanku stanowiły na koniec roku 25% zobowiązań wobec sektora niefinansowego i budżetowego, (przed rokiem 19,5%) a łącznie środki osób fizycznych (wraz z lokatami Klientów Private Banking w kwocie 2.103 mln zł) 43,2% (rok wcześniej 40,9%).

Zobowiązania wobec sektora finansowego zwiększyły się o 7,7%. Główną przyczyną było ujęcie w tej pozycji kaucji złożonej przez spółkę BRE Finance France SA. Spółka ta w listopadzie 2003 r. (w ramach Programu Emisji Euroobligacji do kwoty 1,5 mld euro) przeprowadziła emisję obligacji o wartości nominalnej 200 mln euro o zapadalności 3 lata. BRE Bank, jako gwarant tej emisji, otrzymał kaucję na jej równowartość, pomniejszoną o koszt emisji. Łącznie z kaucją złożoną wcześniej na podobnych zasadach przez spółkę BRE International Finance zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (stanowiących „zastępstwo” środków z emisji własnych papierów wartościowych) osiągnęły 2.470,6 mln zł.

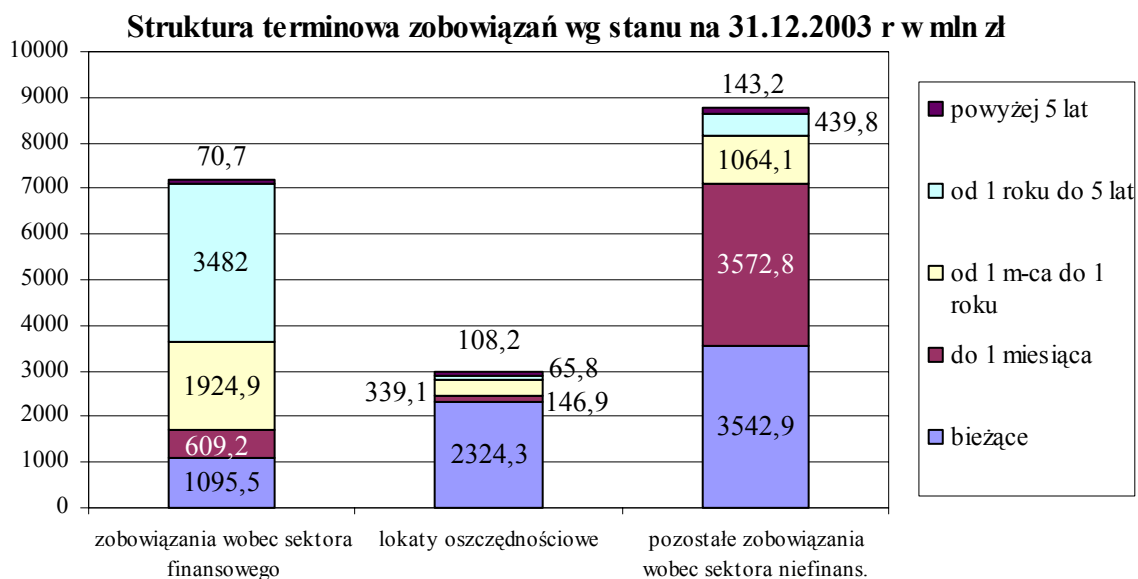
Zmniejszyły się natomiast **zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu**, gdyż pod koniec roku Bank ograniczył aktywność w transakcjach sell buy back z Klientami, dokonywanych na portfelu płynnościowym Banku.

W roku 2003 wzrosła rola środków pochodzących z **emisji dłużnych papierów wartościowych** - certyfikatów depozytowych i obligacji własnych Banku jako źródła jego finansowania. Cały program opiewa na kwotę do 1 mld zł. Na koniec roku w pasywach Banku środki pochodzące z emisji wynosiły 165,3 mln zł wobec 25,3 mln zł przed rokiem.

Kapitały Banku (bez wyniku roku bieżącego) obniżyły się o 19,4%. Zmiany zostały dokładniej przedstawione w punkcie „Akcjonariat i kapitały”. Jeśli natomiast porównać **wartość księgową Banku**, czyli kapitały z uwzględnieniem wyniku roku bieżącego, to wartość ta, wynosząca 1.583,3 mln zł była na koniec 2003 r. nieco wyższa, niż w końcu 2002 r., gdy wyniosła 1.582,5 mln zł.

Wartość bilansowa pożyczki podporządkowanej zwiększyła się o 17,3%, ale jedyną przyczyną był wzrost kursu euro do złotego. W 2003 r. nie zaciągano bowiem nowych zobowiązań tego typu.

W strukturze walutowej depozytów klientów dominowały środki w walucie polskiej, stanowiąc 80,6%, pozostałe w walutach obcych, głównie w euro (10,4%) i USD (8,5%). Strukturę terminową zobowiązań wobec sektora finansowego, klientów detalicznych (zgodnie z nomenklaturą bilansu „lokat oszczędnościowych”) oraz pozostałych podmiotów niefinansowych ilustruje wykres:

V.2. Akcjonariat i zmiany w funduszach własnych

W 2003 r. głównym akcjonariuszem BRE Banku pozostawał Commerzbank AG, jego udział znacząco wzrósł. W dniu 11.09.2003 r. uzyskał on zgodę Komisji Nadzoru Bankowego do wykonywania ponad 66%, nie więcej niż 75% głosów na WZA, a 15.09.2003 r. stosownej zgody udzieliła Komisja Papierów Wartościowych i Giełd. W wyniku ogłoszonego wezwania do sprzedaży akcji BRE Banku Commerzbank skupił 19,5% akcji, zwiększając swój udział do 69,6%. Następnie w transakcji giełdowej dokonanej 17 grudnia dokupił jeszcze 588,8 tys. akcji, osiągając 72,16% udziału w kapitale i głosach na WZA. Na dzień 31 grudnia 2003 r. był jedynym akcjonariuszem, którego udział w kapitale przekraczał 5%.

Zmiany w kapitałach własnych ilustruje poniższe zestawienie:

w tys zł	31.12.2003	31.12.2002	Zmiana 2002=100%
Kapitał akcyjny	91 882	91 882	100,0%
Kapitał zapasowy	748 739	748 738	100,0%
Kapitał z aktualizacji wyceny	-1 636	-3 045	
Pozostałe kapitały rezerwowe	744 922	1 352 915	55,1%
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-2 456	-228 772	1,1%
Kapitał własny (bez wyniku roku bieżącego)	1 581 451	1 961 718	80,6%
Zysk (strata) netto roku bieżącego	1 836	-379 221	
Kapitał z uwzględnieniem wyniku roku bieżącego	1 583 287	1 582 497	100,0%
Zobowiązania podporządkowane*/	724 520	754 789	96,0%
Kapitały własne ogółem wraz z zobowiązaniami podporządkowanymi	2 307 807	2 337 286	98,7%

*/ w części, jaka została zaliczona do funduszy własnych zgodnie z formułą przyjętą do wyliczania współczynnika wypłacalności

Kapitały własne Banku (zgodnie z ujęciem przyjętym w sprawozdawczości dla KPWiG, uwzględniające wyniki lat ubiegłych, jak i roku bieżącego) na koniec grudnia 2003 r. były nieznacznie wyższe, niż w końcu roku 2002. Zmieniła się ich struktura - obniżyły się kapitały rezerwowe Banku o 44,9%, z których pokryto straty z lat ubiegłych, a w miejsce strat pojawił się dodatni wynik finansowy.

Patrząc na kapitały własne Banku należy mieć na względzie fakt, że Bank korzysta z pożyczki podporządkowanej, która w jego pasywach będzie pozostawać do 2012 roku. Wprawdzie do wyliczania funduszy własnych według metodologii NBP, w celu kalkulacji współczynnika wypłacalności, zaliczono tylko jej część w kwocie 724,5 mln zł (50% funduszy podstawowych z uwzględnieniem pomniejszeń), ale cała kwota pełni rolę quasi – kapitału własnego. Wartość bilansowa pożyczki na koniec 2003 r. wyniosła 1.179,5 mln zł.

Fundusze własne BRE Banku, czyli kategoria wyliczana na potrzeby kalkulacji współczynnika wypłacalności (fundusze podstawowe i uzupełniające, pomniejszone o 60% wartości niematerialnych i prawnych oraz o zaangażowanie kapitałowe w podmiotach finansowych, powiększone o pożyczkę podporządkowaną) na 31.12.2003 r. wyniosły **1.795,9 mln zł**, czyli były znacznie wyższe, niż całkowity wymóg kapitałowy (kapitał niezbędny do pokrycia wszystkich rodzajów ryzyk działalności bankowej) który na tą samą datę zamknął się kwotą 1.292,0 mln zł. Współczynnik wypłacalności osiągnął bezpieczną wartość 9,45% wobec 8% wymaganych przez Prawo Bankowe.

Bank planuje podwyższenie kapitałów własnych, co związane jest z zamiarem wykupu 50% pakietu akcji RHEINHYP-BRE Banku Hipotecznego od Eurohypo. Zwiększenie kapitału jest również potrzebne ze względu na szybko rosnącą akcję kredytową. Decyzję o emisji akcji podejmie przewidziane na 21 kwietnia 2004 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Ponadto w latach 2004 - 2008 kapitał może ulec zwiększeniu w wyniku realizacji Programów Opcji Menedżerskich zgodnie z uchwałami WZA z maja 2000 r. i z maja 2003 r. 16 grudnia 2003 r. KPWiG dopuściła do publicznego obrotu 979,5 tys. akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł, które mogą być emitowane w ramach tych programów.

V.3. Wyniki finansowe Banku za 2003 r.

V.3.1. Dochody Banku

W wyniku coraz bardziej zawężających się marż odsetkowych znacznie obniżyły się dochody odsetkowe, które w 2003 r. stanowiły tylko 21,3 % wyniku na działalności bankowej. Wpływ na niski poziom dochodów odsetkowych miała struktura aktywów i pasywów: Bank posiada znacznie wyższe złotowe pasywa odsetkowe (średniorocznie 10,6 mld zł), niż aktywa złotowe przynoszące dochód odsetkowy (średniorocznie 8,7 mld zł), co również obniża marżę odsetkową.

Stopa marży odsetkowej BRE Banku w 2003 r. wyniosła 0,5% wobec 1,35% rok wcześniej. Uwzględniając dochody odsetkowe z transakcji swap, które w rachunku wyników są zaliczane do dochodów z wymiany i które w 2003 r. wyniosły 99,3 mln zł, marża odsetkowa była wyższa i wyniosła 1,0% wobec 2,1% przed rokiem.

	2003		2002 r.		Dynamika
	w tys zł	struktura	w tys zł	struktura	
Przychody z odsetek	865 812		1 472 137		-41,2%
Koszty odsetek	737 056		1 145 364		-35,6%
Wynik z tytułu odsetek	128 756	21,3%	326 773	40,2%	-60,6%
Wynik z tytułu prowizji	177 061	29,2%	171 326	21,0%	3,3%
Przychody z akcji, udziałów i in.	22 540	3,7%	22 905	2,8%	-1,6%
Wynik na operacjach finans	21 745	3,6%	-100 222	-12,3%	-121,7%
Wynik z pozycji wymiany	255 697	42,2%	393 243	48,3%	-35,0%
Wynik na dział. bankowej	605 799	100,0%	814 025	100,0%	-25,6%

Wynik z prowizji w kwocie 177,1 mln zł był wyższy od ubiegłorocznego, który osiągnął 171,3 mln zł.

Poziom przychodów z akcji, udziałów i innych praw majątkowych, w kwocie 22,5 mln zł, na który składały się dywidendy oraz dochody ze sprzedaży akcji i udziałów w spółkach podporządkowanych, utrzymał się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego.

Podobnie jak w 2002 r., największy udział w dochodach miał **wynik z pozycji wymiany** (mimo że jego poziom był o ponad 1/3 niższy, niż w 2002 r.) w kwocie 255,7 mln zł. Na kwotę tę złożyła się:

- marża kursowa w kwocie 80,0 mln zł osiągnięta w transakcjach fx z zawieranych z Klientami Banku
- różnice kursowe, które wyniosły 175,7 mln zł. Największą pozycję w tej kwocie, bo aż 99,3 mln zł, stanowił wynik wspomnianych już transakcji typu fx swaps, które ewidencjonowane są w Banku jako dwie transakcje wymiany walut. De facto dochody te mają charakter dochodów odsetkowych. Obniżenie poziomu tych dochodów w porównaniu z rokiem 2002, kiedy to wyniosły 180 mln zł, wynikało głównie ze zmniejszenia różnicy w oprocentowaniu złotego i innych walut, takich jak EUR, USD, CHF. Pozostałe dochody to głównie wynik na pozycji walutowej Banku.

Na **wynik na operacjach finansowych** w kwocie 21,8 mln zł złożył się wynik na operacjach papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi (34,4 mln zł) oraz straty z tytułu obrotu instrumentami pochodnymi (-12,6 mln zł).

V.3.2. Koszty działalności Banku i saldo rezerw

w tys. zł	2003	2002 r.	Dynamika
Koszty działania banku	463 657	470 607	98,5%
w tym wynagrodzenia	143 502	160 822	89,2%
ubezpieczenia i inne świadczenia	47 290	47 179	100,2%
koszty rzeczowe	259 502	250 481	103,6%
pozostałe	13 363	12 125	110,2%
Amortyzacja	135 124	125 875	107,3%

Zastosowana w 2003 r. roku dyscyplina kosztowa spowodowała, że poziom kosztów działalności Banku był o 1,5% niższy, niż w 2002 r. Zdecydowały o tym zwłaszcza wynagrodzenia, których poziom był aż o 10,8% niższy. Koszty rzeczowe, mimo dynamicznego rozwoju placówek MultiBanku, były tylko o 3,6% wyższe. Pozycja „pozostałe”, która wykazała najwyższy przyrost, to podatki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Miniony rok przyniósł radykalną poprawę, jeśli chodzi o potrzeby w zakresie rezerw. O ile w roku 2002 była to jedna z głównych przyczyn wygenerowanej straty, to w roku 2003 rozwiązano o 17,1 mln zł rezerw więcej, niż utworzono.

w tys.zł	2003 r.	2002 r.
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	-265 362	-804 350
Rozwiązania rezerw i zmniejszenia wartości	282 457	309 430
Saldo rezerw	17 095	-494 920

Na to dodatnie saldo złożyło się:

- saldo rezerw celowych na kredyty i gwarancje +1,5 mln zł
- saldo rezerw na trwałą utratę wartości -0,3 mln zł

- saldo rezerw na ryzyko ogólne

+15,9 mln zł.

V.3.4. Wynik finansowy

Bank zakończył 2003 r. jednostkowym zyskiem brutto w kwocie 47,7 mln zł wobec prawie 300 mln zł straty przed rokiem. Wyjątkowo wysoka efektywna stawka podatku dochodowego, wynosząca aż 87,8% pochłonęła znaczną część tego wyniku. Główną przyczyną było obniżenie od 2004 r. podatku od osób prawnych z 27% do 19%. Obniżka stawki podatku wiązała się bowiem z koniecznością przeszacowania utworzonych przez Bank aktywów podatkowych (związanych z tym, że nie wszystkie rezerwy stanowią w momencie tworzenia koszt uzyskania przychodu) i przeliczenia podatku odroczonego w sprawozdaniu finansowym na koniec 2003 r. Dla BRE ujemny skutek tego przeszacowania wyniósł 31,8 mln zł, zmniejszając znacznie końcowy wynik Banku.

w tys. zł	2003 r.	2002 r.
Wynik brutto	47 692	-299 045
Podatek dochodowy	41 892	-98 968
część bieżąca	550	534
część odroczone	41 342	-99 502
Wynik netto Banku bez wyceny metodą praw własności	5 800	-200 077
Udział w zyskach/stratach jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-3 964	-179 144
Wynik netto	1 836	-379 221

Na podkreślenie zasługuje poprawa wyniku spółek podporządkowanych. Udział w ich wynikach, mimo że nadal ujemny (niektóre jednostki przynosiły jeszcze straty) był zdecydowanie lepszy, niż w roku 2002.

Główne wskaźniki efektywności Banku ukształtowały się następująco:

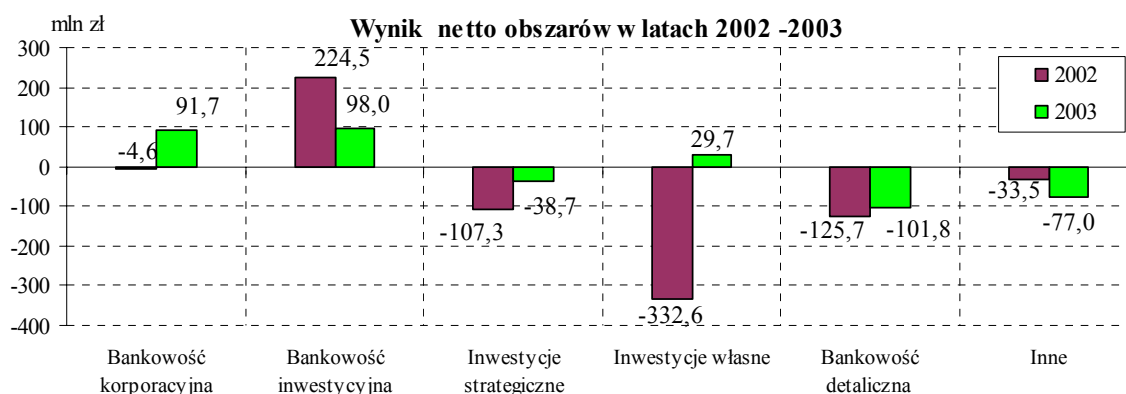
- Współczynnik wypłacalności 9,45%
- ROE (zysk netto/średni stan kapitałów własnych) 0,1%
- ROA (zysk netto/średni stan aktywów) 0,01%
- Cost/ income ratio (koszty działania Banku +amortyzacja/
wynik na działalności bankowej+saldo pozostałych przychodów
i kosztów operacyjnych) 95,1%
- Marża odsetkowa (dochód odsetkowy/średnie aktywa netto
z uwzględnieniem punktów swap) 1,0%

VI. Wynik finansowy netto Banku w podziale na obszary działalności

Poniższe zestawienie pokazuje, jaki udział w poszczególnych pozycjach rachunku wyników miały biznesowe obszary działalności Banku. Pomiędzy obszary dokonano pełnej alokacji kosztów, zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich (takich jak koszty departamentów „kosztowych”, koszty zarządu), łącznie z kosztem kapitału i kosztem rezerw utworzonych w danym obszarze. Obszar inwestycji strategicznych i inwestycji własnych obciążono kosztem finansowania ich portfeli. W rubryce „Inne” uwzględniono koszty nierozdzielone, m.in. takie jak składka na BFG, raty leasingowe.

	Bankowość Korporacyjna	Bankowości Inwestycyjna	Inwestycje Strategiczne	Inwestycje Własne	Bankowość Detaliczna	Inne	BRE RAZEM
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ skorygowany o rezerwy na ryzyko kredytowe	329 193	207 638	(55 955)	71 221	72 391	(1 595)	622 893
Pozostałe przychody/koszty	(414)	1 138	44	4 177	485	18 079	23 511
Koszty działania banku, amortyzacja	203 159	74 521	8 761	17 632	212 398	82 310	598 781
WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	125 620	134 256	(64 672)	57 767	(139 522)	(65 826)	47 624
Zysk (strata) brutto	125 620	134 256	(64 672)	57 767	(139 522)	(65 758)	47 692
Podatek dochodowy	33 917	36 249	(17 462)	15 597	(37 671)	11 261	41 892
Zysk (strata) netto BRE bez wyceny metodą praw własności	91 703	98 007	(47 211)	42 170	(101 851)	(77 018)	5 800
Udział w zyskach (stratach netto) jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	0	0	8 536	(12 500)	0	0	(3 964)
Zysk (strata) netto BRE Banku	91 703	98 007	(38 675)	29 670	(101 851)	(77 018)	1 836

Poniższy wykres pokazuje, jak zmienił się wkład poszczególnych obszarów w tworzenie wyniku Banku w porównaniu z rokiem 2002. Dla porównania rok 2002 został przeliczony wg zasad przyjętych do kalkulacji wyników na obszary w roku 2003 (pełna alokacja kosztów, koszt finansowania portfeli przypisany zarówno do inwestycji strategicznych, jak i własnych). Do obszaru bankowości detalicznej wliczony został Private Banking.

Jak widać, poprawa wyniku nastąpiła we wszystkich obszarach działalności, z wyjątkiem bankowości inwestycyjnej. Na wynikach tej ostatniej głównie odbiły się poniesione w II półroczu 2003 r. straty na obligacjach oraz wspomniane już obniżenie dochodów na transakcjach swapowych. Największą poprawę odnotowano w obszarze inwestycji własnych, gdzie w miejsce ubiegłorocznej straty wypracowany został zysk w kwocie 29,7 mln zł.

VI.1. Bankowość korporacyjna

Wynik netto obszaru za 2003 r. w kwocie 91,7 mln zł był znacząco lepszy, niż liczony analogiczną metodą, tzn. z pełną alokacją kosztów, wynik roku 2002. Była to głównie zasługa znacznie niższego poziomu rezerw, ponieważ poszczególne pozycje dochodów nieco się obniżyły. Niższe o 9,7% były natomiast koszty działalności obszaru. Najważniejsze działania, które miały istotny wpływ na kształtowanie wyników Banku w pionie bankowości korporacyjnej w 2003 r. i będą go miały w kolejnych latach to:

- Modyfikacja systemu podejmowania decyzji w sprawie udostępniania produktów obciążonych ryzykiem kredytowym i zaostrzenie polityki kredytowej; efektem była poprawa jakości

portfela przy jego dynamicznym wzroście (szerzej w pkt. „Charakterystyka portfela kredytowego”).

- Stałe podnoszenie efektywności doradców ds. bankowości korporacyjnej w zakresie pozyskiwania nowych dochodowych Klientów dla Banku poprzez szkolenie i efektywny system motywacyjny oparty na planowaniu i ocenie realizacji indywidualnych zadań finansowych.
- Upowszechnienie oferty Banku dla małych i średnich przedsiębiorstw poprzez udostępnienie elektronicznych kanałów (portal korporacyjny, bankowość internetowa, z której na koniec 2003 r. korzystało 9,3 tys. użytkowników) oraz nowa oferta dla podmiotów sektora MSP. Od stycznia 2003 r. oferowane są Pakiety „Efekt” i „Efekt Plus; do końca roku sprzedano ich 1.100 sztuk.
- Przygotowanie oferty Banku dla jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów z nimi powiązanych w zakresie bieżącej obsługi, finansowania, a także w zakresie współfinansowania projektów z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej.
- Wprowadzenie systemu „autodealing”, podnoszącego konkurencyjność Banku głównie poprzez usprawnienie procesu obsługi transakcji walutowych z wykorzystaniem referencyjnych stawek rynkowych.

VI.1.2. Dynamiczny wzrost wartości obsługiwanych transakcji handlu zagranicznego

Istotną częścią działalności w obszarze bankowości korporacyjnej jest obsługa transakcji handlu zagranicznego. Bank jest jednym z najaktywniejszych na rynku, a jego udział w obsłudze obrotów (towarów i usług) z zagranicą w 2003 r. wyniósł 18,6%.

Przedsiębiorcom dokonującym transakcji handlu zagranicznego Bank oferuje nie tylko krótkoterminowe kredyty, ale całą gamę bardziej bezpiecznych narzędzi finansowych, takich jak wykup wierzytelności, forfaiting należności, kredyt z zabezpieczeniem w formie polisy KUKE, akredytywy, gwarancje bankowe, gwarancje w formie akredytywy (standby l/c), karnety gwarancyjne (pojedyncze gwarancje tranzytowe w formie karnetu o wartości 7 tys. euro, obowiązkowe w UE). Ponadto Klientom oferowane są instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kursowym, doradztwo w zakresie oceny ryzyka transakcji, czy zdobywanie informacji o kondycji partnerów handlowych.

Zarówno oferta, jak i obsługa zostały docenione przez Klientów. BRE Bank zajął drugie miejsce w ankiecie przeprowadzonej przez Gazetę Bankową (3 listopada 2003 r.) na najlepszy bank zajmujący się obsługą eksportu.

Wartość operacji zagranicznych, obsługiwanych przez Bank w ciągu 12 miesięcy 2003 r. osiągnęła 19 802,6 mln USD wobec 15.409,0 mln USD rok wcześniej, co oznaczało wzrost o 28,5%. Wartość transakcji eksportowych wzrosła o 33,3% do poziomu 9.996,9 mln USD, podczas gdy wartość transakcji importowych wynosząca 9.805,7 mln USD była o 23,9% wyższa, niż przed rokiem.

VI.2. Bankowość inwestycyjna

Ten obszar działalności jest stosunkowo zróżnicowany, obejmuje aktywność na rynku pieniężnym, kapitałowym, obrót instrumentami pochodnymi, organizowanie emisji papierów dłużnych, działalność powierniczą, współpracę z instytucjami finansowymi oraz finansowanie projektów. Mimo, że był obszarem, który w 2003 r. wygenerował największe zyski w Banku w kwocie 98,0 mln zł, to jednak ich poziom stanowił tylko 43,6% poziomu z 2002 r. Wprawdzie w miejsce ubiegłorocznych strat na operacjach finansowych pojawił się dodatni wynik, ale znacznie niższe były dochody z różnic kursowych i z instrumentów pochodnych. Najbardziej zaś obniżył się w tym obszarze wynik odsetkowy, spadając do 15,7% wyniku sprzed roku.

VI.2.1. Rynek pieniężny

Rok 2003 charakteryzował się wysokim stopniem aktywności BRE Banku na krajowym i zagranicznym rynku pieniężnym. Bank pozostawał w dalszym ciągu wiodącym kontrahentem w transakcjach zawieranych na rynku międzybankowym, jak również z klientami niebankowymi. Pozycję niekwestionowanego lidera Bank zajął na rynku transakcji lokacyjno-depozytowych, swapów walutowych zawieranych na rynku międzybankowym oraz papierów wartościowych, takich jak bony i obligacje Skarbu Państwa. Program emisji certyfikatów depozytowych rozpoczęty w roku 2002 cieszył się zainteresowaniem ze strony klientów finansowych, którzy wyrażali chęć zakupu certyfikatów na okresy od 1 miesiąca do 7 lat.

Rok 2003 nie sprzyjał inwestycjom w papiery o stałej stopie dochodowości. Rada Polityki Pieniężnej obniżała stopy procentowe od stycznia do czerwca włącznie, w efekcie czego stopy zostały obniżone o od 100 do 200 pb. Już w połowie roku nadmierny optymizm i dyskontowanie kolejnych obniżek stóp sprawiły, że rentowności papierów były zawyżone w stosunku do możliwości obniżek stóp przez RPP. Obawy przed wystąpieniem korekty spowodowały, że większość inwestorów zdecydowała się na zmniejszenie zaangażowania w bony i obligacje skarbowe doprowadzając tym samym do spadku ich cen. Sytuacja taka trwała praktycznie do końca roku i była podsycana negatywnymi wydarzeniami na polskiej scenie politycznej.

Mimo niesprzyjających okoliczności Bank pozostał aktywnym uczestnikiem na rynku papierów wartościowych. Aktywność Banku koncentrowała się głównie na operacjach kupna i sprzedaży papierów wartościowych na rynku pierwotnym i wtórnym oraz transakcjach repo i reverse repo zawieranych na rynku międzybankowym. Portfel płynnościowy składał się wyłącznie z bonów i obligacji skarbowych i utrzymywany był na poziomie optymalnym dla zabezpieczenia bieżącej płynności Banku.

Wśród klientów Banku największym zainteresowaniem cieszyły się krótkoterminowe inwestycje w papiery skarbowe na rynku wtórnym, transakcje zakupu papierów na rynku pierwotnym oraz usługi pośrednictwa oferowane przez Bank klientom bankowym i niebankowym. Obrót na bonach skarbowych utrzymywał się na wysokim poziomie, przyczyniając się do utrzymania I pozycji w klasyfikacji NBP wg rankingu IAD (indeks aktywności dealerskiej).

Bank pozostaje czołowym kontrahentem dla banków zagranicznych w zakresie prowadzenia rozliczeń w złotych. W związku z tym jest jednym z najbardziej aktywnych uczestników rynku międzybankowego jeśli chodzi o transakcje fx swaps, lokaty i depozyty złotowe.

VI.2.2 Rynek nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych

BRE Bank jest jednym z liderów polskiego rynku papierów dłużnych. Wśród banków organizujących emisje **krótkoterminowych papierów dłużnych**, pod względem kwoty zadłużenia w wysokości 1.320,2 mln zł BRE Bank na dzień 31.12.2003 r. uplasował się na **drugiej pozycji**, a pod względem liczby emitentów na pozycji czwartej. Udział Banku w rynku krótkoterminowych papierów dłużnych na koniec 2003 r. wyniósł 11,94% (FITCH Polska SA, Rating & Rynek, 31.12.03, Nr 24 (160)). Łączna wartość nominalna wyemitowanych za pośrednictwem Banku transz krótkoterminowych papierów dłużnych na koniec 2003 r. wyniosła 8.659,5 mln zł.

Ponadto, na rynku **obligacji przedsiębiorstw** o terminie zapadalności powyżej 1-go roku, pod względem kwoty zadłużenia w wysokości 1. 298,6 mln zł BRE Bank SA na koniec 2003 r. uplasował się na drugiej pozycji (Fitch Polska S.A. i obliczenia własne). Łączna wartość nominalna wyemitowanych za pośrednictwem Banku transz papierów dłużnych o terminie zapadalności powyżej 1-go roku na koniec 2003 r. wyniosła 458,2 mln zł i 20 mln euro.

W przypadku rynku **obligacji komunalnych** BRE Bank plasuje się na **trzeciej pozycji**, a łączna wartość zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego z tytułu wyemitowanych za pośrednictwem Banku papierów dłużnych wynosi 185 mln zł.

W ramach Programu Publicznej Emisji Hipotecznych Listów Zastawnych Rheinhyp – BRE Bank Hipoteczny o łącznej wartości nominalnej 500 mln zł, BRE Bank jako Organizator i Menedżer Wiodący uplasował w dwóch seriach – w kwietniu i październiku 2003 r. - emisje hipotecznych listów zastawnych dopuszczonych do publicznego obrotu i notowanych na CeTO o terminie zapadalności 5 lat i o wartości nominalnej 200 mln zł każda. Emisje zakończyły się dużą nadsubskrypcją, a oprocentowanie listów zastawnych ostatniej serii oparte było o 6-miesięczny WIBOR powiększony o marżę + 0,49%.

VI.2.3. Kredyty konsorcjalne

W 2003 roku Bank zaaranżował lub współaranżował 7 kredytów konsorcjalnych na łączną kwotę 1.176 mln zł. Zadeklarowany udział BRE wynosił 408 mln zł. Udzielono również 15 kredytów dwustronnych na łączną kwotę 216 mln zł.

Najważniejsze transakcje w minionym roku to:

- zsyndykowanie kredytu dla spółki Saturn przez sprzedaż połowy zaangażowania Banku, tj. ok. 30 mln euro, bankowi Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW);
- zorganizowanie konsorcjum na kwotę 200 mln zł dla Telekomunikacji Polskiej z udziałem BRE w wysokości 100 mln zł;
- współorganizowanie konsorcjum dla KGHM;
- uzyskanie mandatu na zorganizowanie konsorcjum na kwotę 210 mln zł dla Huty Zawiercie, której właścicielem jest amerykańska firma Commercial Metals;
- udzielenie kredytu 246 mln zł na sfinansowanie zakupu pakietu akcji spółki Polpharma od Skarbu Państwa.

VI.2.4. Współpraca z instytucjami finansowymi

Według stanu na 30.12.2003 r. BRE Bank miał 1.580 korespondentów wobec 1.530 rok wcześniej (banków, z którymi zostały wymienione klucze swiftowe i/lub teleksowe), w tym 42 korespondentów nostro i 105 korespondentów loro.

Na koniec 2003 r. BRE Bank dysponował jedną linią kredytową udzieloną przez bank zagraniczny w ramach plafonów gwarancyjnych instytucji ubezpieczeniowych, a także linią kredytową z KfW (Frankfurt) i liniami Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na finansowanie kontraktów inwestycyjnych małych i średnich przedsiębiorstw. W 2003 r. spłacone zostały dwa kredyty konsorcjalne i dwa kredyty bilateralne, oraz linia z Natexis Banque, Paris zaciągnięta przez NBP i odpożyczona BRE Bankowi. Z drugiej strony zostały zawarte dwie nowe umowy kredytowe:

- 3-letni kredyt w wysokości 250 mln euro udzielony przez konsorcjum 20 banków z Europy i USA
- kredyt w wysokości 75 mln franków szwajcarskich, udzielony na 3 lata przez Erste Europäische Pfandbrief und Kommunalkreditbank w Luxemburgu.

Ogółem liczba zaciągniętych kredytów (w ujęciu bilansowym i pozabilansowym) czynnych wg stanu na koniec 2003 r. wynosiła 12, na łączną kwotę będącą równowartością 2,85 mld zł (w tym 1 linia bez określonej kwoty).

VI.3. Obszar inwestycji strategicznych

Specyfiką BRE Banku było od lat inwestowanie w akcje i udziały innych spółek. W działalności tej wyodrębniono obecnie **obszar inwestycji strategicznych**, czyli spółek działających w sferze usług finansowych, wspierających poszczególne obszary biznesowe Banku. Wynik tego obszaru, choć nadal jeszcze ujemny (-38,7 mln zł) uległ w porównaniu z rokiem ubiegłym bardzo istotnej poprawie. Stało się to głównie za sprawą udziału w zyskach/stratach spółek podporządkowanych, wycenianych metodą praw własności. W 2002 r. wyniósł on -94,6 mln zł, rok później wartość ta była już dodatnia, osiągając 8,5 mln zł. Dochody Banku z tytułu otrzymanych dywidend w tym obszarze w 2003 roku wyniosły 5,2 mln zł.

Obszar ten obejmuje zarządzanie portfelem spółek Grupy BRE Banku, w tym wszystkich spółek strategicznych. Na koniec 2003 r. wartość portfela w cenie nabycia wzrosła o 1,4 mln zł (o 0,1%) w stosunku do stanu na koniec 2002 i wynosiła 1.122,1 mln zł, (1.153 mln zł łącznie z dopłatami do kapitału). Ich wartość bilansowa zwiększyła się o 42,7 mln zł (o 4,9%) do poziomu 908,8 mln zł. Wzrost wartości bilansowej portfela możliwy był przede wszystkim dzięki osiągnięciu coraz lepszych wyników przez spółki z Grupy BRE Banku.

Główne zmiany w strukturze portfela inwestycji strategicznych w 2003 roku to:

- Połączenie z końcem lutego 2003 roku BRE Banku SA z Bankiem Częstochowa, co spowodowało zmniejszenie zaangażowania kapitałowego Banku o 15,7 mln zł;
- Podwyższenie kapitału zakładowego w PTE Skarbiec-Emerytura SA o 14,0 mln zł;
- Utworzenie nowej spółki: Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp.z o.o., w której Bank posiada 99,99% kapitału zakładowego i głosów na ZW; Bank objął 12.065 udziałów za kwotę 12,1 mln zł;
- Nabycie w styczniu 2003 akcji Magyar Factor Rt. w ilości odpowiadającej 50% kapitału zakładowego i głosów na WZA za kwotę 550 mln HUF (ok. 9,4 mln zł);
- Utworzenie nowej spółki: BRE Finance France SA, w której Bank posiada 99,97% kapitału zakładowego i głosów na WZA. Wartość zaangażowania Banku wynosi 0,2 mln euro (ok. 1,1 mln zł);
- Nabycie akcji Wschodniego Banku Cukrownictwa SA, związane z wdrożeniem programu naprawczego tego podmiotu. Realizując program restrukturyzacji banku, BRE Bank wraz z grupą innych banków objął akcje WBC SA nowej emisji. Nabyte przez Bank za kwotę 8,4 mln zł akcje stanowią 4,211% kapitału zakładowego spółki oraz 4,213% głosów na WZA. Zakup akcji został sfinansowany pożyczką udzieloną Bankowi przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny na okres 8 lat;
- Sprzedaż akcji spółki Polcard SA, z zyskiem kapitałowym w wysokości 1,1 mln zł;
- Umożnienie jednostek uczestnictwa Skarbiec Akcja i Skarbiec Net (łącznie wpływ na wynik Banku wyniósł 0,2 mln zł).

W dniu 27.10.2003 r. Bank podpisał z Eurohypo AG list intencyjny dotyczący odkupu przez BRE Bank SA 50% akcji spółki Rheinhyp - BRE Banku Hipotecznego SA, które dotychczas znajdują się w posiadaniu Eurohypo AG. W przypadku, gdyby zgodnie z treścią listu doszło do zawarcia wiążącej umowy sprzedaży akcji, Bank stałby się 100% akcjonariuszem Rheinhyp-BRE Banku Hipotecznego.

Poniżej przedstawiono informację o działalności spółek strategicznych.

VI.3.1. Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Skarbiec-Emerytura SA (PTE SE)

Przedmiotem działalności spółki jest zarządzanie Otwartym Funduszem Emerytalnym. Spółka na początku roku 2003 zarządzała dwoma OFE: Skarbiec-Emerytura oraz {ego}. 13 stycznia 2003 roku sąd zarejestrował połączenie obydwu funduszy. Po połączeniu OFE Skarbiec-Emerytura jest piątym funduszem na rynku pod względem zarówno liczby członków jak i wartości aktywów w zarządzaniu. Na koniec grudnia 2003 r. liczba członków OFE SE wyniosła 659.501, co oznacza niemal 6% udział w rynku, wartość aktywów netto zarządzanych przez PTE SE przekroczyła 1.619 mln zł (ok. 4% rynku) i wzrosła w porównaniu z końcem 2002 o 34%. W ciągu 12 miesięcy 2003

nastąpiła poprawa jakości bazy członkowskiej funduszu – udział „martwych” rachunków spadł z 31% na koniec 2002 do 27% na 31.12.2003.

Po raz pierwszy w swojej historii spółka odnotowała w 2003 roku zysk netto, który wyniósł 17,8 mln zł. Taki poziom rentowności wynika przede wszystkim z dodatkowego przychodu z tytułu rozwiązania rachunku rezerwowego. Dodatkowymi czynnikami poprawy wyników spółki były: wzrost przychodów ze sprzedaży o ponad 20%, redukcja kosztów operacyjnych o ok. 30% oraz ujęcie aktywa z tytułu podatku odroczonego w bilansie PTE SE.

Na dzień sporządzenia sprawozdania BRE Bank posiadał 100% udziału w kapitale zakładowym oraz głosach na WZA spółki.

VI.3.2. Grupa SKARBIEC Asset Management Holding SA (SAMH)

Rok 2003 był pierwszym pełnym kalendarzowym rokiem działalności spółki. Spółka zarządza holdingiem, w którym Bank scentralizował usługi w zakresie zarządzania aktywami. W skład Grupy SAMH wchodzi następujące podmioty:

Nazwa spółki	Przedmiot działalności
Skarbiec TFI SA	Tworzenie funduszy inwestycyjnych. W ramach grupy SAMH, spółka odpowiada za wprowadzanie na rynek nowych produktów inwestycyjnych oraz sprzedaż na rynku klientów korporacyjnych. Spółka działa w oparciu o przepisy Ustawy o funduszach inwestycyjnych.
Skarbiec Investment Management SA	Zarządzanie portfelami papierów wartościowych. Spółka zarządza portfelem własnych klientów, jak również świadczy usługi zarządzania na rzecz funduszy inwestycyjnych utworzonych przez Skarbiec TFI oraz usługi doradcze dla PTE Skarbiec-Emerytura. Spółka działa w oparciu o przepisy Ustawy prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i posiada licencję KPWiG.
BRE Agent Transferowy Sp. z o.o.	Spółka oferuje usługi w zakresie prowadzenia rejestrów członków funduszy emerytalnych i uczestników otwartych funduszy inwestycyjnych. Oprócz funduszy Skarbiec TFI oraz OFE Skarbiec-Emerytura, klientami BRE AT są TFI CAIB, Union Investments i DWS. Spółka dokonuje obsługi księgowej, świadczy usługi rozliczeniowe oraz back office i call center dla podmiotów Grupy SAMH oraz PTE Skarbiec-Emerytura.
Skarbiec Serwis Finansowy Sp. z o.o.	Spółka zajmuje się dystrybucją produktów inwestycyjnych wśród klientów indywidualnych podmiotów Grupy SAMH, świadczy również na rzecz Grupy usługi marketingowe oraz promocyjne.
Skarbiec Asset Management Holding SA	Spółka dominująca wobec w/w podmiotów, posiada w każdym z nich 100% akcji/udziałów. Dodatkowo odpowiada za kontrolę nad całą grupą kapitałową oraz odpowiada za marketing strategiczny.

Na poziomie operacyjnym w skład SAMH wchodzi PTE Skarbiec-Emerytura.

W 2003 r. wskutek spadającego oprocentowania lokat bankowych nastąpił dalszy dynamiczny rozwój rynku zarządzania aktywami. Aktywa w zarządzaniu Skarbiec Investment Management (w tym aktywa Skarbiec TFI) osiągnęły na 31.12.2003 r. wartość 2,9 mld zł, co oznacza wzrost o 14% w porównaniu z końcem 2002 r.

Skarbiec TFI zajmuje 4 miejsce na rynku towarzystw funduszy inwestycyjnych z udziałem 6,5% całkowitej wartości aktywów zgromadzonych w funduszach inwestycyjnych. Na koniec roku 2003 towarzystwo zarządzało 15 funduszami, w tym 10 otwartymi, 3 zamkniętymi i 2 mieszanymi. W grudniu 2003 zlikwidowano zamknięty fundusz inwestycyjny Skarbiec Obligacja-Plus. W miejsce tego funduszu inwestorzy otrzymali możliwość inwestowania w dwóch nowych funduszach:

Lokacyjny FIM i Profit Plus FIM. Certyfikaty obydwu funduszy zostały wprowadzone do obrotu publicznego i są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych.

Grupa SAMH osiągnęła próg rentowności już w pierwszym roku działalności. Zysk netto za 2003 rok wyniósł 230 tys. zł, głównie za sprawą bardzo dobrych wyników Skarbiec TFI (zysk netto 6,9 mln zł wobec 1,3 mln zł w 2002 r.).

Skarbiec TFI otrzymał w 2003 r. wiele prestiżowych nagród, m.in. dla najlepszego TFI za 2002 rok, przyznane przez GPW i Gazetę Giełdy Parkiet oraz pierwsze miejsce w rankingu najlepszych TFI prowadzonym przez dziennik Rzeczpospolita.

BRE Bank na koniec 2003 r. posiadał 99,9993% akcji SAMH.

VI.3.3. BRE Leasing Sp.z o.o. (BRE Leasing)

Przedmiotem działalności BRE Leasing jest leasing maszyn, urządzeń i środków transportu, a także leasing działek, budynków oraz obiektów. Oferta spółki wzbogacona została także o nowy produkt - leasing samochodów osobowych. Wspólnie z Bankiem oferowany jest poprzez detaliczną sieć Banku nowy produkt pod nazwą BRE Leasing 48 - leasing samochodów osobowych udzielany w ciągu 48 godzin.

W 2003 roku dzięki zdecydowanej poprawie koniunktury na rynku usług leasingowych oraz wprowadzeniu nowych produktów, BRE Leasing wypracował zysk netto w wysokości 2,5 mln zł wobec 1,6 mln zł w roku 2002. Oczekuje się, iż ożywienie gospodarcze w Polsce spowoduje jeszcze większą poprawę wyników finansowych w 2004 roku.

BRE Leasing zajmuje czołową pozycję wśród firm leasingowych. Biorąc po uwagę łączną wartość aktywów oddanych w leasing w 2003 r., spółka uplasowała się na trzeciej pozycji wśród wszystkich firm leasingowych w Polsce z udziałem w rynku 8,6%.

VI.3.4. BRE Corporate Finance SA (BCF)

BCF jest firmą doradczą, działającą w ramach pionu bankowości inwestycyjnej Grupy BRE Banku. Firma posiada wieloletnie doświadczenie w dziedzinie doradztwa strategicznego i finansowego (prywatyzacje, restrukturyzacje strategiczne przedsiębiorstw, fuzje i przejęcia) a także w prywatnym plasowaniu emisji. Celem jej działalności jest pośredniczenie pomiędzy firmami poszukującymi inwestorów a dostawcami kapitału. Współpraca spółki z BRE Bankiem i innymi podmiotami Grupy BRE Banku umożliwiała kompleksową obsługę Klienta zarówno w zakresie ekspertyz i doradztwa gospodarczego, jak również finansowania i realizacji projektów.

Wartość transakcji przeprowadzonych z udziałem spółki w okresie 12 lat działalności wyniosła ponad 7,2 mld USD, co stawia ją w czołówce firm zajmujących się usługami management consulting. Spółka w ciągu całego okresu swojej działalności wypracowała renomę rzetelnego doradcy oraz zdobyła uznanie i zaufanie u inwestorów krajowych, zagranicznych i instytucji finansowych za zakończone sukcesem transakcje, projekty prywatyzacji i restrukturyzacji oraz przedsięwzięcia inwestycyjne. BCF jest uznanym partnerem takich instytucji państwowych jak: Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Infrastruktury, jak również dużych przedsiębiorstw i największych instytucji finansowych w Polsce.

Spółka, pomimo stagnacji w gospodarce polskiej i notowanego niskiego wzrostu gospodarczego, a co za tym idzie mniejszego zainteresowania przedsiębiorstw w transakcjach i doradztwie, utrzymuje stałą współpracę z największymi klientami korporacyjnymi na rynku, oferując im swoją pomoc w przeprowadzeniu każdej operacji finansowej.

Rok 2003 spółka zamknęła zyskiem netto na poziomie 248 tys. zł.

VI.3.5. Dom Inwestycyjny BRE Banku SA (DI BRE)

DI BRE Banku prowadzi działalność na rynku kapitałowym od momentu jego powstania w 1991 roku (do czerwca 1999 roku w formule Biura Maklerskiego BRE Brokers, w strukturze BRE Banku). W ofercie usług DI BRE znajdują się produkty maklerskie związane z operacjami na wtórnym rynku papierów wartościowych oraz rynku pierwotnym, publicznym i niepublicznym. Konsekwencją odpowiedniej segmentacji klientów jest możliwość zaoferowania przez DI BRE usług dedykowanych wszystkim grupom klientów zainteresowanych rynkiem kapitałowym, klientom indywidualnym oraz klientom instytucjonalnym zarówno krajowym jak i zagranicznym.

Dywersyfikacja prowadzonej działalności maklerskiej w powiązaniu z wysokim profesjonalizmem oferowanych usług, popartym wieloletnim doświadczeniem pozwoliła DI BRE uzyskać pozycję konkurencyjną na bardzo wymagającym rynku usług maklerskich.

DI BRE jest jednym z najaktywniejszych domów maklerskich, konsekwentnie zwiększającym swoje udziały w transakcjach rynku wtórnego i projektach związanych z rynkiem pierwotnym. W 2003 r. za pośrednictwem DI BRE realizowanych było 6,9% transakcji giełdowych, których przedmiotem były akcje (6 pozycja w rynku), 11,6% transakcji instrumentami pochodnymi (3 pozycja), 3,4% transakcji obligacjami (10 pozycja) oraz 25% transakcji opcjami (2 miejsce na rynku).

Zysk netto spółki za 2003 rok wyniósł 2,3 mln zł.

VI.3. 6. RHEINHYP- BRE Bank Hipoteczny SA (RHB)

W trakcie ponad czteroletniej działalności RHB zbudował pokaźny portfel kredytowy gwarantujący mu pierwszą pozycję wśród banków hipotecznych na rynku polskim. Wartość bilansowa portfela kredytowego Banku na koniec 2003 roku wyniosła 1.515,2 mln zł, z czego zdecydowaną większość stanowiły kredyty udzielone podmiotom gospodarczym. RHB jest niekwestionowanym liderem na rynku listów zastawnych. Z dziesięcioma przeprowadzonymi emisjami, o łącznej wartości ponad 732,3 mln zł, Bank posiada 91% udział w rynku tych papierów. Dużym sukcesem okazały się dwie emisje publiczne przeprowadzone w 2003 r.

Bank, przywiązując szczególną uwagę do wysokiego poziomu obsługi klientów, wprowadził w marcu 2003 r. nową kompleksową usługę – Centrum Kredyt on line. Jest to pierwsze na rynku kredytów mieszkaniowych narzędzie internetowe o tak szerokim zakresie, dające Klientowi nie tylko możliwość uzyskania natychmiastowej decyzji kredytowej i złożenia wniosku elektronicznie, ale także dostęp do wszystkich informacji kredytowych i możliwość monitorowania spłaty zobowiązań.

Zysk netto spółki za 2003 rok wyniósł 3,5 mln zł.

VI. 3. 7. Grupa INTERMARKET

W skład Grupy Intermarket wchodzi podmioty świadczące usługi w zakresie działalności faktoringowej. Są to następujące podmioty:

- Intermarket Bank AG, Wiedeń
- Transfinance a.s., Praga
- Polfactor SA, Warszawa
- Magyar Factor Rt., Budapeszt
- Transfinance Slovakia a.s., Bratysława

BRE Bank posiada 54,84% akcji Intermarket Bank AG oraz wspólnie z Intermarket Bank po 50% akcji: Polfactor SA, Transfinance a.s. oraz Magyar Factor Rt. (od stycznia 2003). W maju 2003 roku uległa również zmianie struktura właścicielska Transfinance Slovakia, którego 67% akcji należy obecnie do Intermarket Bank AG, a 33% do Transfinance a.s., Praga.

Grupa Intermarket utrzymała w 2003 roku pozycję wiodącej grupy faktoringowej w Europie Środkowej i Wschodniej osiągając 30% wzrost obrotów, wynoszących na koniec roku 2,8 mld EUR oraz ponad 50% wzrost zysku netto, którego suma dla całej grupy zamknęła się kwotą ok. 5 mln EUR. Intermarket Bank AG (Wiedeń), Transfinance a.s. (Praga) oraz Magyar Factor Rt. (Budapeszt) pozostały liderami na rynkach lokalnych, a Polfactor S.A. (Warszawa) znacząco wzmocnił swoją pozycję.

W styczniu 2004 r. Intermarket Bank AG – jako pierwszy faktor w Europie i jeden z nielicznych na świecie – uzyskał od agencji Moody's rating A3 dla depozytów długoterminowych (7 ocena w skali 19-sto stopniowej) i P-2 dla krótkoterminowych (2 ocena w skali 4 stopniowej) oraz Rating Kondycji Finansowej „C” (w skali od A do E). Rating ten – w opinii agencji ratingowej – jest uzasadniony wiodącą pozycją Intermarket Bank na rynku usług faktoringowych w Austrii oraz rosnącej roli w Europie Środkowowschodniej, dobrego zarządzania ryzykiem, stabilnej zdolności generowania wyników i silnej kapitalizacji.

Intermarket Bank AG realizuje ok. 60% obrotu i ok. 45% wyniku netto całej Grupy. Na drugim miejscu znajduje się Transfinance a.s. z 20% udziałem w obrotach i 30% udziałem w zysku netto, a kolejne pozycje w Grupie zajmują: Magyar Factor z udziałem odpowiednio 10% i 17% oraz Polfactor z udziałem 10% i 9%. Udział Transfinance Slovakia w obrotach Grupy jest niewielki.

Poza przyrostem obrotów, wzrost zysku netto Grupy jest również rezultatem przeprowadzonej we wszystkich spółkach racjonalizacji kosztów. We wszystkich spółkach wskaźnik cost/income uległ poprawie, a średni poziom dla Grupy za 2003 rok wynosił 51%.

VI.3. 8. Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o. (CERI)

Spółka CERI została zarejestrowana 27 marca 2003 r. Kapitał spółki wynosi 12,1 mln zł, z czego 99,99% należy do BRE Banku, a 0,01% do Tele-Tech Investment Sp. z o.o. Przedmiotem działania spółki jest m.in. świadczenie usług pomocniczych dla działalności bankowej, w tym w szczególności rozliczeń i obsługi baz danych dla Banku oraz klientów zewnętrznych.

W porównaniu do biznes planu, będącego podstawą uruchomienia działalności operacyjnej Spółki, wynik netto w 2003 r. jest dwukrotnie korzystniejszy i wynosi -1,0 mln zł. Jest to rezultatem przede wszystkim dyscypliny kosztowej, w tym racjonalizacji zatrudnienia oraz weryfikacji zasadności ponoszenia wszystkich pozycji kosztowych.

VI.3.9. BRE International Finance BV i BRE Finance France SA

Spółka BRE Finance France SA została zarejestrowana w dniu 22 lipca 2003 r. we Francji. BRE Bank posiada 99,97% kapitału zakładowego spółki i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu. Przedmiotem działalności spółki – podobnie jak BRE International Finance BV z siedzibą w Amsterdamie – jest emisja euroobligacji gwarantowanych przez BRE Bank.

24 lipca 2003 r. BRE International Finance BV i BRE Finance France SA, jako emitenci oraz BRE Bank jako gwarant podpisały umowy Programu Emisji Euroobligacji do kwoty 1,5 mld euro. Umowy te zmieniają dotychczas obowiązujące umowy Programu Emisji Euroobligacji zawarte 30 maja 2001 r. W dniu 30 października 2003 r. BRE Finance France SA wyemitowała - w ramach Programu Emisji Euroobligacji (EMTN Program) – obligacje na kwotę 200 mln euro. Obligacje te mają termin zapadalności w 2006 r. i kupon oparty na stopie LIBOR 3M plus 0,35%, z gwarancją wykupu BRE Banku.

VI.4. Zmiany w obszarze inwestycji własnych

Odrębny obszar stanowią inwestycje własne – akcje, udziały lub inne prawa majątkowe, które były i są nabywane z myślą o ich późniejszej odsprzedaży. Większość tego portfela jest zarządzana bezpośrednio przez Bank, część przez spółki celowe. Rok 2002 pokazał, że ten obszar jest bardzo wrażliwy na wahania koniunktury gospodarczej i sytuację na giełdzie oraz według stosowanych od początku 2002 r. zasad księgowości znacznie mocniej, niż poprzednio przekłada się na wyniki i fundusze własne Banku. Zarząd podjął więc strategiczną decyzję o redukcji tego portfela.

Obszar ten, który w ubiegłym roku był jednym z głównych źródeł straty Banku, rok 2003 zakończył zyskiem w kwocie 29,7 mln zł. I tu, podobnie jak w obszarze inwestycji strategicznych, poprawiła się bardzo wycena posiadanych w portfelu spółek. Pozostawała co prawda ujemna na poziomie 12,5 mln zł, ale rok temu było to minus 84,5 mln. Wynik na operacjach finansowych osiągnął 20,9 mln zł, wobec ubiegłorocznej straty 19,4 mln zł. Największy wpływ na poprawę wyniku miało jednak dodatnie, wynoszące 71,5 mln zł saldo rezerw na ryzyko kredytowe, podczas gdy w 2002 r. ujemne saldo rezerw na zaangażowania wynikające z działalności obszaru wyniosło aż 175,1 mln zł. Zmiany portfela i jego wyceny, dzięki którym taka poprawa wyniku była możliwa, przedstawiono poniżej.

Według stanu na koniec 2003 r. łączna wartość portfela wynosiła w cenie nabycia 720,4 mln zł (spadek w stosunku do końca 2002 roku o 456,2 mln zł. zł). Stan zniżek wartości utworzonych na zarządzane aktywa zmniejszył się w omawianym okresie o 48,81%, natomiast wartość bilansowa aktywów o 36,76%.

Inwestycje własne BRE Banku SA (w tys. zł)*	31.12.03	31.12.02	zmiana	
			w tys. zł	%
wartość w cenie nabycia	720 388,1	1 176 565,3	-456 177,3	-38,77
wartość zwyżek (-) / zniżek (+)	100 704,9	196 730,9	-96 026,0	-48,81
wartość bilansowa	619 683,2	979 834,4	-360 151,2	-36,76

* bez zaliczek na zakup akcji/udziałów

Najważniejsze transakcje realizowane w 2003 roku zostały przedstawione poniżej:

VI.4.1. ITI Holdings SA

W konsekwencji podpisanych umów z ITI Holdings SA dotyczących restrukturyzacji zadłużenia ITI Holdings SA:

- w dniu 5 listopada 2003 r. spółka TV-TECH Investment 1 Sp. z o.o., podmiot powiązany z BRE Bankiem, nabył 10% udziałów w spółce TVN Sp. z o.o.;
- obligacje wyemitowane przez ITI Holdings SA o wartości nominalnej 42,5 mln USD, których posiadaczem był BRE Bank, zostały wykupione i umorzone;
- BRE Bank skonwertuje pozostałe znajdujące się w portfelu Banku obligacje wyemitowane przez ITI Holdings SA o wartości nominalnej 41.950 tys. USD na nowe obligacje krótko - i długoterminowe, które zostaną wyemitowane przez spółkę zależną od ITI Holdings SA, a z których wynikające wierzytelności będą gwarantowane przez ITI Holdings S.A.

VI.4.2. Optimus SA

Na mocy porozumienia z 31 października 2002 r. pomiędzy BRE Bankiem i ITI Holdings S.A. Bank miał nabyć 1.393,2 tys akcji spółki **Optimus** za 29.250 tys. zł w dwóch pakietach po 696.605 akcji każdy. Nabycie pierwszego pakietu za 14,6 mln zł nastąpiło w kwietniu 2003 r. Z obowiązku nabycia drugiego pakietu Bank został zwolniony, gdyż większą jego część objął inny nabywca, reszta została sprzedana na rynku. Jednocześnie w minionym roku Bank kilkakrotnie

sprzedawał akcje tej spółki. W efekcie na koniec grudnia 2003 r. posiadał 383 tys akcji, stanowiących 4,08% kapitału zakładowego wobec 23,23% na koniec 2002 r.

Ponadto w końcu czerwca 2003 r. Bank za 7,8 mln zł zakupił od spółki Optimus S.A. bezpośrednio 2.064 tys. akcji (które obecnie stanowią 48,2% kapitału zakładowego) spółki **Optimus IC S.A.**, zajmującej się produkcją kas fiskalnych. Pośrednio poprzez wehikuł finansowy Tele-Tech Investment nabył dalsze 2.214,9 tys. akcji (które obecnie stanowią 51,7% kapitału zakładowego) za 8,4 mln zł. Bank traktuje powyższą inwestycję jako inwestycję krótkoterminową.

W dniu 26 listopada 2003 r. zostało rozwiązane porozumienie pomiędzy BRE Bankiem SA, a Panem Andrzejem Widerszpilem i Panią Barbarą Staszczuk, zawarte 30 lipca 2002 r., dotyczące wspólnych działań względem spółki Optimus SA.

VI.4.3. Elektrim SA

Na koniec roku 2002 BRE Bank posiadał 17.012.186 akcji Elektrim SA, stanowiących 20,3% łącznej liczby akcji spółki. Dnia 6 lutego 2003 r. BRE Bank podpisał dwie umowy: ze spółką TCF Sp. z o.o. oraz spółką Polsat Media SA, dotyczące zbycia akcji spółki Elektrim SA. Zgodnie z umową BRE Bank sprzedał Polsat Media SA:

- w dniu 22 lipca 2003 r. 8,2 mln akcji Elektrim SA, stanowiących ok. 9,8% łącznej liczby akcji spółki.
- w dniu 10 listopada 2003 r. 4,6 mln akcji Elektrim SA, stanowiących ok. 5,5% łącznej liczby akcji spółki.

Na dzień 31 grudnia 2003 r. BRE Bank posiadał 4.189.547 akcji Elektrim SA, stanowiących 5,001% łącznej liczby akcji spółki.

W postępowaniu toczącym się przed Międzynarodowym Centrum Arbitrażowym przy Austriackiej Federalnej Izbie Gospodarczej w Wiedniu w sprawie Deutsche Telekom MobilNet GmbH (DeTeMobil) przeciwko Elektrimowi SA oraz Kulczyk Holding SA, TUIR Warta SA, BRE Bankowi, BRE-Funduszowi Kapitałowemu Sp. z o.o., a dotyczącej kwestionowania przez DeTeMobil skuteczności nabycia przez Elektrim SA od pozostałych z wyżej wymienionych podmiotów udziałów w Polskiej Telefonii Cyfrowej Sp. z o.o., wydane zostało orzeczenie, w którym sąd arbitrażowy odrzucił w całości roszczenie DeTeMobil kwestionujące skuteczność nabycia przez Elektrim SA wyżej wymienionych udziałów w PTC.

VI.4.4. Zbycie akcji Telbank SA

W okresie od 20 do 26 maja 2003 r. BRE Bank zbył łącznie 167.765 akcji spółki Telbank SA o wartości nominalnej 200 zł każda (stanowiących 25,52% kapitału) na rzecz firmy Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo SA. Po dokonaniu powyższych transakcji Bank nie posiada żadnych akcji BPT Telbank SA. Na sprzedaży akcji Telbank SA Bank osiągnął łączny zysk w kwocie 15,4 mln zł.

VI.4.5. Szeptel SA

W wyniku sprzedaży w ramach transakcji giełdowych w 2003 r., BRE Bank SA zbył 2.176.333 akcji spółki Szeptel SA, stanowiących 16,48% w kapitale zakładowym. Na dzień 31 grudnia 2003 r. Bank nie posiadał akcji Szeptel SA.

VI.5. Bankowość detaliczna wraz z Private Banking

Najmłodszy obszar aktywności - bankowość detaliczna BRE Banku, rozwijał się najbardziej dynamicznie. Liczba rachunków wcześniej uruchomionego mBanku zwiększyła się o 65,2% do 658,3

tys , a w MultiBanku prawie się potroiła, osiągając liczbę 91,1 tys. W szybkim tempie (o 53,3%) rosła kwota środków deponowanych w Banku przez Klientów mBanku i MultiBanku, osiągając kwotę 2.987 mln zł wobec 1.946 mln zł przed rokiem. Jeszcze szybciej rósł portfel kredytowy – w ciągu roku zwiększył się ze 144 mln zł do 1.130 mln zł.

Mimo tak spektakularnego sukcesu i wysokiej oceny obu projektów detalicznych znajdują się one wciąż na etapie generowania znacznie wyższych kosztów (związane z rozwojem sieci Centrów Usług Finansowych, wielu nowych wdrożeń informatycznych, wzrostem zatrudnienia, a także wciąż jeszcze znacznymi kosztami reklamy i promocji) niż przychodów.

W rezultacie obszar ten, łącznie z Private Banking wygenerował za 2003 r. stratę w kwocie 101,9 mln zł. Jednak była ona niższa od straty roku 2002 wynoszącej 125,7 mln zł. Wprawdzie koszty funkcjonowania tego obszaru, wynoszące 212,4 mln zł były wyższe niż przed rokiem (202,3 mln zł), ale poprawił się z 29,8 mln zł na 72,4 mln zł wynik na działalności bankowej. Oczekuje się, że mBank osiągnie próg rentowności w I kwartale 2004 r., a Multibank na przełomie 2004/2005 r.

VI.5.1. Rozwój mBanku w 2003 roku

O sukcesie mBanku na rynku zdecydowała konkurencyjna i innowacyjna oferta, wygodny sposób komunikowania się oraz partnerskie traktowania Klienta i wysoka jakość obsługi. Stały przyrost liczby Klientów oraz wartości depozytów potwierdzają czołową pozycję mBanku na rynku bankowości elektronicznej w Polsce. Na koniec 2003 r. z usług korzystało ponad 540 tys. osób - ponad 60% więcej niż pod koniec 2002 roku. Jednocześnie wartość depozytów wzrosła z 1.820 mln zł na koniec 2002 roku do 2.556 mln zł rok później. Jest to wyjątkowe osiągnięcie zważywszy, że w tym czasie oszczędności gospodarstw domowych zmniejszyły się o 3.999 mln zł.

Od początku br. liczba rachunków mBIZNES Konto wzrosła o 100%. Przedsiębiorcy otworzyli ponad 55 tys. rachunków a wartość zdeponowanych przez nich środków przekroczyła 140 mln złotych.

Zgodnie z założonymi kierunkami rozwoju modelu biznesowego, mBank rozbudował ofertę produktów kredytowych. Obecnie Klienci mogą korzystać z kredytu odnawialnego, karty kredytowej oraz mPLANU (kredyt lub pożyczka hipoteczna); mBank wprowadził produkty inwestycyjne - Supermarket Funduszy Inwestycyjnych; wzbogacił ofertę mBIZNES skierowaną do przedsiębiorców; oraz rozpoczął wprowadzanie produktów ubezpieczeniowych. Wiele pochwał zebrał Supermarket, w którym na koniec roku dostępne były 33 fundusze inwestycyjne, zarządzane przez siedem towarzystw. W grudniu liczba użytkowników bezprowizyjnej usługi nabywania funduszy w mBanku przekroczyła 30 tys., a suma ulokowanych przez nich aktywów osiągnęła 207 mln zł.

Wartość przyznanych kredytów na koniec 2003 r. to 250 mln zł., z czego 163 mln zł zostało już wykorzystanych. Blisko połowa tej kwoty to kredyty przyznane w ramach mPLANU Hipotecznego.

W 2003 r. mBank uruchomił pierwsze pilotażowe projekty obecności w świecie rzeczywistym. mKioski powstały w celu zminimalizowania ograniczeń oraz barier dla Klientów, m. in. związanych z wpłatą gotówki do mBanku. mKioski działają już w siedmiu miastach Polski. Jednocześnie strategia funkcjonowania mBanku jest stale nastawiona na zdalne pozyskiwanie i obsługę Klientów - głównie przez kanał internetowy. Rok 2003 to także rozbudowa Centrów Kredytowych mBanku usytuowanych w głównych miastach Polski. W chwili obecnej CK mBanku znajdują się w: Warszawie, Łodzi, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku i Szczecinie.

VI.5.2. Dynamiczny rozwój MultiBanku

Do dnia 31 grudnia 2003 roku MultiBank pozyskał 116,7 tys Klientów, co oznaczało wzrost o 176% w porównaniu z końcem 2002 r. W trakcie roku otworzono blisko 60 tys rachunków, z czego 10,3 tys. były przejętymi rachunkami Klientów Banku Częstochowa. Łączna wartość złożonych depozytów to 432 mln zł, a udzielonych kredytów 967 mln zł. Większość, bo aż 628 mln zł były to tzw. Plany Finansowe - nowatorskie produkty MultiBanku, stanowiące połączenie rachunku osobistego, lokaty, kredytu.

MultiBank jest pionierem integracji różnych usług finansowych: kredytowych, oszczędnościowych i inwestycyjnych. Unikalny model obsługi klientów zapewnia optymalizację wykorzystania indywidualnych zasobów, pełną swobodę zarządzania i kontrolę finansów osobistych. Plany Finansowe MultiBanku stanowią przełomową innowację na rynku bankowym, dając klientom wyjątkowe korzyści i wygodę, których nie znajdują w tradycyjnych bankach. Zapewniają nie tylko radykalne zmniejszenie kosztów odsetkowych kredytów i opłat za dokonywanie transakcji, ale także wzrost efektywności oszczędzania, przy pełnej swobodzie wyboru różnych kategorii produktów i stałej kontroli przepływu środków. W ramach Planów Finansowych złożono w 2003 roku 7.198 wniosków kredytowych na łączną kwotę przekraczającą 1.118 mln zł, z czego decyzję pozytywną otrzymały wnioski o wartości prawie 800 mln zł.

W lipcu 2003 roku MultiBank wprowadził też do swojej oferty drugi nowatorski produkt - Centrum Oszczędzania. Pozwala ono zdywersyfikować oszczędności między lokaty i fundusze inwestycyjne, dzięki czemu klient ma możliwość uzyskiwania zysków wielokrotnie większych niż na typowym depozycie bankowym. Centrum Oszczędzania MultiBanku proponuje najszerszą na rynku, dostępną w jednym miejscu ofertę funduszy inwestycyjnych. Klienci mogą nabywać jednostki 46 funduszy, 8 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych - TFI Skarbiec, GTFI, TFI SEB, TFI Bank Handlowego SA, TFI PZU, Warta TFI, CAIB oraz DWS TFI.

Rozwój oferty produktowej MultiBanku został połączony z rozszerzeniem ilości placówek, a także uruchomieniem nowatorskiego projektu stworzenia sieci placówek partnerskich. W 2003 MultiBank dysponował już 31 Centrami Usług Finansowych w Łodzi, Katowicach, Poznaniu, Bydgoszczy, Gdyni, Toruniu, Warszawie, Gdańsku, Krakowie, Częstochowie, Bielsku-Białej, Gorzowie Wielkopolskim, Olsztynie, Gliwicach, Szczecinie, Opolu, Kielcach, Rzeszowie, Lublinie, Białymstoku oraz 4 placówkami partnerskimi we Wrocławiu, Koszalinie, Kaliszu i Pabianicach.

VI.5.3. Private Banking

W trakcie 2003 r. działalność Klientów początkowo przesuwiała się z lokowania środków na depozytach bankowych ku powierzaniu środków w zarządzanie. Jednak pod koniec roku, w związku ze spadkiem rentowności osiąganey na portfelach papierów skarbowych Klienci ponownie przesunęli część środków na lokaty bankowe. Porównując zatem wielkości z końca roku 2003 z końcem roku 2002, poziom inwestycji portfelowych, wynoszący 1.448 mln zł był prawie identyczny. Środki ulokowane w Banku w kwocie 2.103 mln zł były o 2,3% niższe, natomiast poziom kredytów obniżył się o 9,0% do poziomowi 477 mln zł.

VII. Polityka kredytowa i gwarancyjna BRE Banku

VII.1. Cele i zasady polityki kredytowej i gwarancyjnej.

Głównym celem polityki kredytowej i gwarancyjnej BRE Banku jest wysoka jakość i wszechstronność współpracy z Klientami, obejmującej kompleksową obsługę w zakresie świadczenia usług niosących ryzyko kredytowe. Założeniem polityki kredytowej i gwarancyjnej Banku jest dążenie do maksymalizacji zysku, między innymi poprzez powiększanie akcji kredytowej, przy jednoczesnym aktywnym minimalizowaniu ryzyka kredytowego. Przedstawione założenia polityki wynikają ze Statutu Banku oraz ustawy "Prawo bankowe".

Oferta Banku w zakresie produktów obciążonych ryzykiem kredytowym skierowana jest do Klientów korporacyjnych, jednostek samorządu terytorialnego oraz Klientów indywidualnych. Bank udziela kredytów złotych i dewizowych **dla Klientów korporacyjnych**:

- na finansowanie działalności bieżącej,
- na finansowanie działalności inwestycyjnej.

Kredyt inwestycyjny nie powinien w zasadzie przekraczać 60% całości przewidywanych nakładów inwestycyjnych. W przypadku przedsięwzięć szczególnie rentownych i właściwie zabezpieczonych udział kredytu w ogólnej wartości nakładów może zostać zwiększony do 75%. Dalsze zwiększenie udziału kredytu wymaga jednogłośnej zgody organu decyzyjnego wyższego szczebla.

Dla Klientów indywidualnych udzielane są kredyty:

- na cele konsumpcyjne (kredyty gotówkowe, ratalne, samochodowe, itp.)
- na finansowanie inwestycji osób fizycznych (kredyty na zakup nieruchomości, kredyty na finansowanie inwestycji kapitałowych, itp.)

Bank dokonuje wykupu od przedsiębiorców i instytucji finansowych wierzytelności pieniężnych dotyczących transakcji leasingowych, kontraktów handlowych (w obrocie krajowym i zagranicznym), itp. Ponadto Bank :

- wystawia gwarancje złotowe i dewizowe oraz przeprowadza inne operacje dokumentowe,
- otwiera na zlecenie klientów akredytywy obciążone ryzykiem kredytowym,
- oferuje instrumenty terminowe na waluty oraz stopy procentowe,
- inicjuje lub współuczestniczy z innymi bankami w konsorcjach powstających w celu finansowania dużych projektów inwestycyjnych,
- emituje papiery dłużne oraz oferuje inne instrumenty rynku pieniężnego i kapitałowego,
- oferuje produkty obciążone ryzykiem kredytowym również innym bankom,
- oferuje produkty obciążone ryzykiem kredytowym, także za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm zewnętrznych oraz z wykorzystaniem nowoczesnych kanałów dystrybucji (internet, telefon, itp.).

Decyzje kredytowe dotyczące produktów obciążonych ryzykiem podejmowane są przez organa decyzyjne, których skład, zadania i zasady działania, w tym progi ich uprawnień, ustala Prezes Zarządu w formie zarządzenia, informując o tym Komisję Prezydialną Rady Nadzorczej. Decyzje mające istotne znaczenie dla jakości całego portfela ryzyka kredytowego Banku wymagają opinii senior lendera – specjalisty w zakresie oceny ryzyka kredytowego. Kryterium kwalifikującym daną sprawę do rozpatrzenia przez właściwy organ decyzyjny jest kwota zaangażowania Banku oraz poziom ryzyka związanego z Klientem lub realizowaną transakcją.

Bank uważa za istotne ograniczanie ryzyka kredytowego poprzez dywersyfikację portfela kredytowego. Służy temu między innymi analiza struktury portfela Banku i wynikające z niej wnioski, zalecenia i rekomendacje dotyczące angażowania się Banku w wybrane sektory gospodarki i rynki geograficzne. Metodologia zarządzania i monitorowania ryzyka kredytowego została przedstawiona w rozdziale "Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku".

W II połowie roku 2002 Bank zaostriżył politykę udzielania kredytów. Wprowadzono ograniczenia i obostrzenia zasad obejmujących w szczególności obszar współpracy kredytowej z Klientami, których sytuacja finansowa pogarsza się, i którym w ocenie Banku grozi utrata płynności. Ponadto Bank stara się stosować konserwatywną zasadę, aby nie finansować instrumentami kredytowymi podmiotów, których akcje są w portfelu inwestycji własnych. Podjęto decyzję o zwiększeniu kredytowania Klientów wykorzystujących krótkoterminowe finansowanie transakcyjne (związane ze źródłem spłaty) na zasadzie trade finance.

VII.2. Charakterystyka portfela kredytowego

Wartość należności netto od Klientów niefinansowych i sektora budżetowego na koniec roku 2003 wyniosła 11.221,4 mln zł, co było poziomem o 20,3% wyższym, niż przed rokiem. O tak wysokiej dynamice zdecydował głównie kredyt udzielony podmiotowi sfery budżetowej, bowiem kredyty dla sektora niefinansowego były wyższe o 3,9%.

Średnie oprocentowanie kredytów złotych w BRE Banku w 2003 r dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. wyniosło 8,70% wobec 11,39% przed rokiem.

Wśród kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym i budżetowym najwyższy udział miały kredyty udzielone firmom zajmującym się handlem hurtowym i komisowym (12,5%) oraz kredyty dla Klientów indywidualnych, osiągając 13,3% wobec 8,4% przed rokiem. Na kolejnych pozycjach znalazły się ubezpieczenia i fundusze emerytalno – rentowe z 12,1% udziału oraz pośrednictwo finansowe, gdzie ulokowano 11,2% kredytów.

Struktura rodzajowa zadłużenia w końcu 2003 r. przedstawiała się następująco:

	2002	2003
• kredyty inwestycyjne	39,4%	34,8%
• kredyty obrotowe	30,8%	39,0%
• kredyty w rachunku bieżącym	18,0%	11,2%
• kredyty odnawialne	8,1%	7,9%
• skupione wierzytelności	1,8%	1,6 %
• pozostałe należności kredytowe	2,0%	5,5%

Pod względem struktury walutowej 59,3% stanowiły kredyty udzielone podmiotom niefinansowym i budżetowym w złotych, w porównaniu z 51,3% udziału przed rokiem. Spośród kredytów dewizowych największy udział miały kredyty w euro (17,8 %) oraz w dolarach (12,4%)

Zmiany w jakości portfela kredytowego w 2003 r. przedstawia poniższe zestawienie (kwoty w tys zł).

	31.12.2003		31.12.2002	
Normalne	8 239 526	69,6%	6 946 325	69,7%
Pod obserwacją	859 580	7,3%	630 114	6,3%
Zagrożone	2 502 159	21,1%	2 196 409	22,0%
w tym:				
Poniżej standardu	799 640	6,8%	767 324	7,7%
Wątpliwe	1 005 309	8,5%	894 844	9,0%
Stracone	697 210	5,9%	534 241	5,4%
odsetki	231 458	2,0%	192 684	1,9%
Razem brutto	11 832 723	100,0%	9 965 532	100,0%
Rezerwy celowe	611 324	5,2%	639 765	6,4%
Razem netto	11 221 399		9 325 767	

Według rocznego sprawozdania finansowego SAB 2003 należności zagrożone stanowiły 21,1% należności brutto od sektora niefinansowego i budżetowego wobec 22,0% przed rokiem. Wśród należności zagrożonych zwiększył się udział należności straconych, natomiast relatywnie niższy był poziom należności poniżej standardu i wątpliwych. Dla lepszego porównania z innymi bankami, które

udzielają również kredytów hipotecznych, portfel BRE Banku należałoby analizować łącznie z portfelem RHEINHYP-BRE Banku Hipotecznego. W łącznym portfelu udział kredytów zagrożonych na koniec 2003 r. wyniósłby 17,6% wobec 18,4% rok wcześniej.

Jeśli jako kredyty zagrożone traktować tylko kredyty stracone i te, gdzie obsługa rat kapitałowych lub odsetek jest przeterminowana o 90 dni lub dłużej (tzw. default, zgodnie ze standardami bazylejskimi Basel II), to udział takich należności w portfelu Banku utrzymał się na poziomie 4,1%, a dla portfela łącznie z RHEINHYP-BRE Bankiem Hipotecznym wyniósł 3,8%.

Wartość zabezpieczeń ustanowionych na majątku lub rachunkach kredytobiorców według stanu na 31.12.2003 r. wyniosła 5.501,3 mln zł, z czego 48,9% stanowiły kaucje lub blokady środków na rachunkach w BRE, 16,1% zastaw, 32,7% hipoteka a 2,3% akcje giełdowe i papiery wartościowe w BRE. W pozostałej części portfel kredytowy zabezpieczony był takimi formami jak gwarancje, poręczenia, cesje, należności z kontraktów, czy polisy ubezpieczeniowe.

Na koniec roku łączna wartość rezerw na należności wobec sektora niefinansowego wyniosła 611,3 mln zł, z czego na kredyty zagrożone 606,9 mln zł. Oznaczało to pokrycie kredytów zagrożonych rezerwami na poziomie 24,3% wobec 28,1% przed rokiem.

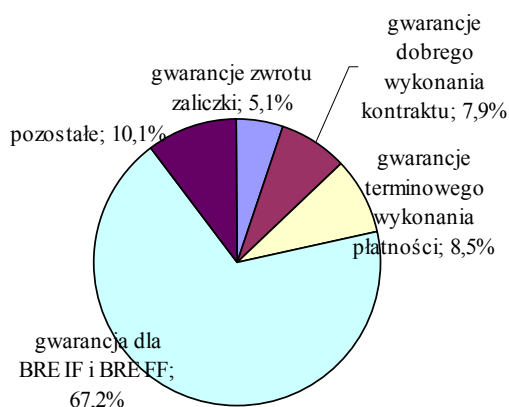
VII.3. Charakterystyka udzielonych gwarancji

Na koniec grudnia 2002 r. wartość zobowiązań pozabilansowych z tytułu udzielonych gwarancji wynosiła 3.687,1 mln zł, co w porównaniu z końcem 2002 r. oznaczało ich wzrost o 46,1%. Główną przyczyną tak znacznego wzrostu było udzielenie gwarancji spółce BRE Finance France, która w październiku 2003 r. dokonała emisji euroobligacji o wartości 200 mln euro. Łącznie z gwarancją udzieloną wcześniej spółce BRE International Finance również z tytułu zagwarantowania emisji euroobligacji, stanowiły one 67,2% całego portfela gwarancji, a ich wartość na koniec 2003 r. wyniosła 2.476,4 mln zł

Znaczące były również gwarancje udzielone firmom działającym w budownictwie (8,4%) oraz w handlu (6,8%).

Strukturę gwarancji według rodzajów, z wyodrębnieniem gwarancji dla BRE International Finance i BRE Finance France przedstawia poniższy wykres:

Struktura udzielonych gwarancji według rodzajów

VIII. Zarządzanie ryzykiem w BRE Banku

VIII.1. Ryzyko kredytowe

Ocena ryzyka kredytowego związanego z **Klientem korporacyjnym** i finansowaną transakcją dokonywana jest w oparciu o system ratingowy lub scoringowy, polegający na ocenie ryzyka kredytowego według określonych kryteriów i zakwalifikowaniu go do właściwej kategorii ryzyka.

Przeprowadzana przez analityka kredytowego ocena jest każdorazowo poddawana weryfikacji, którą przeprowadza specjalista w zakresie ryzyka kredytowego – senior lender (z wyjątkiem niskich i rozproszonych zaangażowań, weryfikowanych przez oddziałowego doradcę ds. ryzyka oraz kredytów detalicznych). Większe zaangażowania są dodatkowo oceniane przez senior lendera specjalizującego się w danej branży. Funkcja senior lendera jest całkowicie niezależna od służb sprzedaży, co pozwala na kierowanie się w ocenie jedynie aspektami ryzyka.

Od momentu podpisania umowy dotyczącej produktu obciążonego ryzykiem kredytowym do czasu wywiązania się klienta ze wszystkich zobowiązań wynikających z tej umowy prowadzony jest monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorców oraz finansowej klientów Private Banking oraz monitoring przebiegu transakcji, jakości zabezpieczeń a także terminowości spłat Klientów detalicznych. Intensywność monitoringu zależy od skali ryzyka określonej oceną ratingową lub scoringową, kwotą zaangażowania i rodzajem zabezpieczenia.

Od produktów obciążonych ryzykiem kredytowym, udzielanych przedsiębiorcom, naliczane są w Banku odpisy na standardowe koszty ryzyka kredytowego. Odpisy te odpowiadają poziomowi rezerw, jakie powinny być utworzone, aby pokryć przewidywane straty związane z udzieleniem tych produktów.

Istotnym aspektem kontroli ryzyka jest stopień jego koncentracji. Jego ograniczanie jest realizowane poprzez limitowanie, zgodnie z Prawem bankowym, łącznego zaangażowania Banku z tytułu wszystkich produktów obciążonych ryzykiem kredytowym w stosunku do jednego klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie w relacji do funduszy własnych Banku.

Ocenę ryzyka kredytowego Klientów korporacyjnych, opartą na systemie ratingowym wspomaga system informatyczny Sonar, który jest systematycznie rozwijany, stosownie do wymagań Nowej Umowy Kapitałowej a także zmian w rachunkowości tego segmentu klientów. Usprawnia on ustalanie ratingu oraz monitoring klienta jak też dostarcza danych do analiz portfelowych.

Kontynuowany jest, przyjęty w roku 2002, specjalny tryb działania wobec **Klientów o podwyższonym ryzyku kredytowym**. Obejmuje on działania zmierzające do poprawienia jakości prawnych zabezpieczeń należności Banku oraz rozpoczynanie lub poszerzanie współpracy z Klientami o wysokim poziomie ryzyka zależnie od możliwości uzyskania przez Bank prawnego zabezpieczenia należności o najwyższym stopniu płynności, gwarantującym całkowitą redukcję ryzyka.

Proces kredytowy w przypadku **Klientów detalicznych** jest w znacznym stopniu zautomatyzowany, w szczególności w zakresie oceny ryzyka. Centralna architektura narzędzi informatycznych wspierających proces decyzyjny pozwala na optymalny podział zadań związanych ze sprzedażą produktów kredytowych, weryfikacją Klienta i analizą kredytową oraz systemowo zapewnia respektowanie obowiązującej polityki w zakresie limitów kompetencyjnych.

Zarządzanie sytuacjami nieregularnymi realizowane jest w oparciu o stale udoskonalany Moduł Windykacji, asygnujący w cyklu dziennym działania upominawcze w stosunku do poszczególnych dłużników (automatyczna korespondencja, akcje telefoniczne, obsługa „przrzeczeń spłaty”).

Dalsza optymalizacja procesu oceny ryzyka nastąpi w wyniku finalizowanego obecnie wdrożenia trybu bezpośredniej komunikacji (CPU-CPU) z bazą danych Biura Informacji Kredytowej. Rozwiązanie to pozwoli na automatyzację przetwarzania Raportów Kredytowych, dzięki czemu rola czynnika subiektywnego w ich ocenie zostanie zmarginalizowana.

W 2003 roku prowadzone były intensywne prace przygotowawcze do wdrożenia systemu scoringu behawioralnego, który będzie jedną z pierwszych takich instalacji na krajowym rynku bankowym. Wdrożenie systemu w zasadniczy sposób podniesie skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym portfela detalicznego m. in. poprzez cykliczną aktualizację ratingu klientów na podstawie danych pochodzących z systemu transakcyjnego oraz rekomendacje adekwatnych działań we wszystkich fazach cyklu życia Klienta.

Równolegle z wdrażaniem nowych technologii prowadzone są prace analityczne, których efektem jest m. in. sukcesywne zastępowanie eksperckich modeli scoringowych modelami statystycznymi oraz opracowanie na bazie modelu CR+ oprogramowania wspomagającego zarządzania ryzykiem portfela detalicznego zgodnie z wymogami Nowej Umowy Kapitałowej.

VIII.2. Zarządzanie ryzykiem finansowym

VIII.2.1. Ryzyko rynkowe

Bank w swojej działalności ponosi ryzyko rynkowe związane ze zmiennością kursów wymiany walut, stóp procentowych oraz cen papierów wartościowych. Zarządzanie ryzykiem rynkowym wpływa w sposób bezpośredni na poziom efektywności i bezpieczeństwa funkcjonowania Banku. BRE Bank stosuje zarówno tradycyjne jak i nowoczesne metody pomiaru ryzyka w odniesieniu do wszystkich typów ryzyka.

Ryzyko rynkowe księgi handlowej Banku powstaje na skutek niekorzystnych zmian kursów wymiany walutowej, stóp procentowych, cen papierów wartościowych. Do pomiaru ryzyka na użytek strategicznej kontroli ryzyka rynkowego księgi handlowej stosuje się:

- metodę pozycji nominalnej
- metodę wartości zagrożonej (VaR), zakładając 99%, 97,5% i 95% przedział ufności oraz 1- i 10-dniowy okres utrzymywania portfela
- analizę wrażliwości (BPV), zakładając zmianę czynników ryzyka o +/- 1BP (punkt bazowy)
- analizę scenariuszy tzw. test warunków skrajnych (stress test), w której wykonywany jest zestaw analiz zakładających skrajne zmiany poszczególnych grup czynników ryzyka.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej wynika z niedopasowania struktury terminowej (terminów przeszacowania) aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej oraz pochodnych transakcji pozabilansowych, zabezpieczających pozycję odsetkową Banku. Do pomiaru tego ryzyka na użytek strategicznej kontroli ryzyka stosuje się następujące metody:

- metodę luki odsetkowej, która jest zestawieniem odsetkowych aktywów i pasywów oraz pochodnych transakcji pozabilansowych, zabezpieczających pozycję odsetkową Banku
- analizę wrażliwości metodą dochodów narażonych na ryzyko (EaR), zakładając 1-roczy okres utrzymywania portfela oraz różne scenariusze zmian stóp procentowych (przesunięcia równoległe o 100 i 200 BP, przesunięcia równomierne o wielokrotności miar statystycznych)
- metodę wartości zagrożonej (VaR), zakładając 99%, 97,5% i 95% przedział ufności oraz 1- i 10- dniowy okres utrzymywania portfela
- analizę wrażliwości (BPV), zakładając zmianę czynników ryzyka o +/- 1BP (punkt bazowy).

Ryzyko portfela inwestycyjnego wiąże się z działalnością Banku w zakresie transakcji zakupu i sprzedaży akcji i udziałów spółek. W celu zminimalizowania ryzyka w kwietniu 2003 roku wprowadzono nowe zasady polityki inwestycyjnej, wedle których inwestycje Banku nie mogą przekroczyć niższego z następujących limitów: limitu określonego w ustawie „Prawo bankowe” oraz

15% kapitału własnego Banku w przypadku pojedynczego znaczącego pakietu akcji i 60% kapitału własnego Banku w przypadku łącznych znaczących pakietów akcji. Maksymalny limit inwestycji, wymaganą premię ryzyka oraz ważoną ryzykiem rentowność, jaką Bank ma osiągać z inwestycji w akcje określa Komitet ds. Zarządzania Kapitałem, Aktywami i Pasywami Banku.

W celu skutecznej kontroli ryzyka inwestycyjnego, monitorowania poszczególnych inwestycji i standingu portfela inwestycyjnego rozszerzony został zakres uprawnień Komitetu Inwestycyjnego, który podejmuje decyzje dotyczące poszczególnych inwestycji w akcje nie przekraczające progu 1% kapitałów własnych Banku. Wszelkie inwestycje powyżej 1% podlegają opinii Komitetu i akceptacji Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

VIII.3. Ryzyko płynności

Zgodnie z rekomendacjami NBP, Bank zarządzał bieżącą płynnością w ramach ustanowionych wewnętrznych limitów oraz liczb kontrolnych. Działalność ta polegała na utrzymywaniu:

- rezerwy obowiązkowej zgodnie z wymogami NBP,
- określonych środków na rachunkach NOSTRO Banku w celu zapewnienia optymalnego ich wykorzystania oraz umożliwienia wszelkich rozliczeń gotówkowych i bezgotówkowych,
- płynnego portfela papierów dłużnych w PLN i walutach obcych.

Krótkoterminowe nadwyżki płynności były lokowane/inwestowane w bankach zagranicznych o najwyższym ratingu oraz w bankach krajowych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank stosuje ścisły podział kompetencji pomiędzy jednostką zarządzającą płynnością (Departament Skarbu), a jednostką kontrolującą ryzyko płynności (Departament Ryzyka Finansowego). Departament Skarbu, zarządzając płynnością, kształtuje przyszłe przepływy finansowe używając do tego celu szeregu narzędzi, takich jak system wewnętrznych cen transferowych, system opiniowania wniosków i promes kredytowych, emisje własne papierów wartościowych, operacje „sell buy back” i „buy sell back”, operacje na rynku międzybankowym. Płynność długoterminowa jest kształtowana poprzez realizację zaleceń i wytycznych Komitetu ds. Zarządzania Kapitałem, Aktywami i Pasywami, które dotyczą przede wszystkim przyszłej struktury bilansu oraz finansowania długoterminowego.

Ryzyko płynności jest monitorowane zarówno w oparciu o wymagania zewnętrzne (luka płynnościowa) jak i model wewnętrzny zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych pozycji.

Dodatkowo, w celu zabezpieczenia Banku przed ewentualnym wystąpieniem sytuacji powodujących nagłe pogorszenie pozycji płynnościowej, została wdrożona procedura awaryjna wprowadzona Zarządzeniem Prezesa Zarządu z dnia 25 listopada 2002 r. Określa ona podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób i jednostek organizacyjnych na etapie identyfikacji symptomów sytuacji awaryjnej oraz w momencie jej wystąpienia.

IX. Postęp prac w informatyzacji Banku

Konsekwencją podjętej jesienią 2002 r. decyzji Zarządu nt. niewydziałania mBanku ze struktur Banku i traktowania wszystkich inicjatyw Pionu Bankowości Detalicznej jako linii biznesowej BRE Banku było powierzenie nadzoru nad służbami informatycznymi bankowości detalicznej Dyrektorowi Banku ds. Informatyki. W wyniku przeprowadzonej w 2003 r. reorganizacji powstały nowe, połączone departamenty: Departament Rozwoju Technologii Informatycznych i Departament Infrastruktury Informatycznej obsługujące wszystkie linie biznesowe BRE Banku. Dodatkowo z dniem 15 lipca 2003 roku do Pionu Technologii Informatycznych przeniesiono Departament Systemów Bankowych i nowo powstały Departament Systemów Informatycznych. W ten

sposób powstał zintegrowany ośrodek zarządzania informacją i technologiami informatycznymi, co ma istotne znaczenie w trakcie prowadzenia tak ważnych projektów o ogólnobankowym zasięgu, jak wdrożenie systemu Globus oraz opracowanie i wdrożenie Hurtowni Danych Banku, przy jednoczesnej zmianie architektury technicznej środowiska w BRE Banku (bezpośrednie kanały dostępu, middleware, BRELink, Moduł Transakcyjny).

W roku 2003 przeprowadzono proces migracji do systemu Widnows XP na stacjach roboczych PC w Centrali BRE Banku, jak i Oddziałach korporacyjnych oraz do systemu Windows2000 na stacjach roboczych Bankowości Detalicznej, wprowadzając tym samym jednolity standard wyposażenia w narzędzia wspomagania pracy (pakiety MS Office).

W sierpniu 2003 roku wdrożono system Autodealing umożliwiający prowadzenie bezpośrednich negocjacji i zawierania transakcji przez dealerów oddziałowych.

W listopadzie 2003 roku dostosowano aplikację InterBRESOK do nowych wymagań wynikających z regulacji zewnętrznych oraz poszerzono zakres funkcjonalny systemu umożliwiając klientom użycie nowego Numeru Rachunku Bankowego.

X. Kadry, szkolenia

X.1.Główne działania w zakresie polityki kadrowej w 2003 r.

- Przeprowadzono, jak co roku, pracowniczą ocenę okresową, w której wzięło udział 2090 spośród 2663 zatrudnionych (stan na kwiecień 2003). W toku oceny okresowej uruchomiono program sukcesji i pracowników kluczowych, który służyć będzie utrzymaniu pracowników utalentowanych o najwyższych kompetencjach i z szeroką wiedzą specjalistyczną;
- Dokonano centralizacji funkcji kadrowej w zakresie zatrudnienia w Banku oraz kosztów osobowych i nieosobowych, co sprzyjało utrzymaniu dyscypliny w zakresie zatrudnienia i kosztów wynagrodzeń;
- Kontynuowano proces restrukturyzacji zatrudnienia: w I półroczu 2003 roku wydzielono działalność dwóch jednostek organizacyjnych w odrębną spółkę CERI, obsługującą Bank w zakresie rozliczeń i operacji bankowych. W II połowie roku przeprowadzono w Banku reorganizację służb informatycznych, prawnych oraz służb handlowych;
- Prowadzono prace związane z modyfikacją systemu motywowania w kierunku bezpośredniego powiązania wyników pracy z systemem premiowania i nagradzania, w tym: wypracowano narzędzia pozwalające na powiązanie wyników oceny okresowej z zasadami przyznawania premii (wzbogacenie arkusza oceny zadań o procentowy wskaźnik korygujący wagę premii za zadania indywidualne), uruchomiono konkursy pracownicze, prowadzono prace związane z wypracowaniem wewnętrznych systemów motywacyjnych dla określonych grup zawodowych;
- Zakończono proces standaryzacji opisów stanowisk pracy, w wyniku którego utworzony został Centralny Katalog OSP charakteryzujący działania we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku oraz zakresy odpowiedzialności, uprawnień i wymagań kwalifikacyjnych pracowników oraz kandydatów do pracy na poszczególne stanowiska pracy;
- Dokonano aktualizacji wewnętrznych uregulowań dotyczących stosunków pracowniczych: regulamin pracy, regulamin wynagradzania, zasady rekrutacji kandydatów do pracy; udoskonalono procedury ewidencji czasu pracy;

- Kontynuowano kompleksowe prace szkoleniowo-rozwojowe związane z przygotowaniem dokumentacji użytkownika oraz materiałów szkoleniowych i kanałów dystrybucji wiedzy w powiązaniu z nowymi technologiami informatycznymi w ramach prac projektowych zespołu szkoleń na rzecz wdrażania nowego rozwiązania informatycznego w Banku;
- Wdrożono program mobilności zawodowej w Bankowości Korporacyjnej wraz z programem rozwojowym – „Ludzie Korporacji – Grupa BREKorp. Celem programu jest przygotowanie wybranej grupy specjalistów i menedżerów średniego szczebla do pełnienia funkcji kierowniczych;
- Wprowadzono podejście szkoleń kaskadowych w ramach budowania organizacji opartej o zarządzanie wiedzą;
- Opracowano program „Portfolia Szkoleń Zagranicznych” z zakresu tzw. wiedzy twardej dla obszarów: ryzyka, sprzedaży, operacji bankowych oraz przeprowadzono selekcję do wdrażanego projektu. Koncepcja utworzenia portfolia szkoleń dla wyżej wymienionych obszarów zakłada maksymalizację wykorzystania wewnętrznych zasobów i przekazanie zdobytej wiedzy pracownikom tych jednostek organizacyjnych, dla których opracowane zostały zbieżne potrzeby szkoleniowe.
- Wprowadzono trzyletni plan indywidualnego rozwoju dla każdego z pracowników w ramach prowadzonych ocen okresowych.

X.2. Wybrane miary kapitału ludzkiego i rozwoju kadr

(w tabelach pod terminem „Korporacja” rozumiane są wszystkie obszary działalności Banku oprócz bankowości detalicznej)

	31.12.2002 r.				31.12.2003 r.			
	Osoby		FTE		Osoby		FTE	
STAN ZATRUDNIENIA	3 041		2 948,03		2 828		2 581,71	
Korporacja	2 291	75%	2 239,05	76%	1 925	68%	1 797,69	70%
Bankowość Detaliczna	750	25%	708,98	24%	903	32%	784,02	30%

Spadek liczby zatrudnionych w Banku w stosunku do roku 2002 spowodowany był głównie wydzieleniem dwóch jednostek organizacyjnych CRS i DWD w odrębną spółkę. W 2003 r. przeprowadzono zmiany strukturalne polegające w szczególności na reorganizacji służb informatycznych, prawnych i handlowych co, łącznie z założonym wzrostem zatrudnienia w bankowości detalicznej, spowodowało zmiany proporcji w strukturze zatrudnienia. W 2003 r. wzrósł udział osobowy obszaru bankowości detalicznej z 25% do 32%, a zmniejszył się udział zatrudnionych w obszarze bankowości korporacyjnej z 75% do 68%.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA wg WIEKU	31.12.2002		31.12.2003	
Średni wiek zatrudnionych (lata)	34		33,6	
Korporacja	34,6		35,8	
Bankowość Detaliczna	31,0		28,9	
Struktura wg przedziałów wieku	osoby	% zatrudnionych	osoby	% zatrudnionych
do 25 lat	499	16%	274	10%
25 – 35 lat	1 531	51%	1 530	54%

35 – 45 lat	620	20%	626	22%
powyżej 45 lat	391	13%	398	14%

STRUKTURA ZATRUDNIENIA wg WYKSZTAŁCENIA	31.12.2002		31.12.2003	
	osoby	% zatrudnionych	osoby	% zatrudnionych
wyższe	2 044	67,21%	2 088	73,83%
policealne	261	8,58%	194	6,86%
średnie	721	23,71%	542	19,16%
zawodowe	10	0,33%	2	0,07%
podstawowe	5	0,16%	2	0,07%

X. 2.1 Wskaźniki inwestycji w rozwój kapitału ludzkiego.

WSPIERANIE ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH W BANKU	31.12.2002 r.	31.12.2003 r.
Liczba przeszkolonych osób	2.791	1.658
Liczba osób skierowanych na szkolenia wewnętrzne	-	1.471
Liczba osób skierowanych na szkolenia zewnętrzne	-	378
Liczba przeszkolonych względem liczby zatrudnionych (%)	92%	59%
Planowany budżet szkoleń względem Funduszu Wynagrodzeń (%)	6%	4,9%
Liczba dni szkoleniowych	5.582	8.750
Liczba godzin szkoleniowych	44.656	65.621
Liczba godzin szkoleniowych/ zatrudniony	14,7	23,2
Liczba godzin szkoleniowych względem liczby godzin roboczych (%)	0,7%	1,2%
Liczba osobo-szkoleń:	5.874	4.566
Liczba osobo-szkoleń zewnętrznych:	506	562
Liczba osobo-szkoleń zew. zagraniczne	106	101
Liczba osobo-szkoleń zew. krajowych	400	461
Liczba osobo-szkoleń wewnętrznych	5.145	3949
Liczba osób uczęszczających na studia:	171	55
Liczba osób na studiach wyższych	110	44
Liczba osób na studiach podyplomowych	61	11

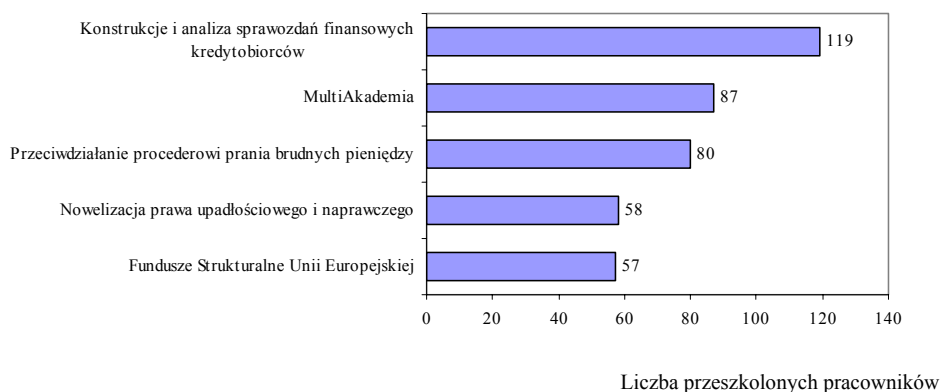
WSPIERANIE INICJATYW STUDENCKICH - PRAKTYKI STUDENCKIE W BANKU	31.12.2002 r.	31.12.2003 r.
Liczba aplikacji osób ubiegających się o praktyki	728	956
Korporacja	528	356
Bankowość Detaliczna	200	600
Liczba przyjętych na praktyki studentów	348	457
Korporacja	172	54
Bankowość Detaliczna	176	403
Liczba zatrudnionych po odbytej praktyce	27	11
Korporacja	2	2
Bankowość Detaliczna	25	9
Przyjęci na praktyki studenckie względem zatrudnionych (%)	11%	16%

W roku 2003 kontynuowane były działania wspierające rozwój inicjatyw studenckich oraz działalność edukacyjną szkół wyższych poprzez organizację praktyk dla studentów.

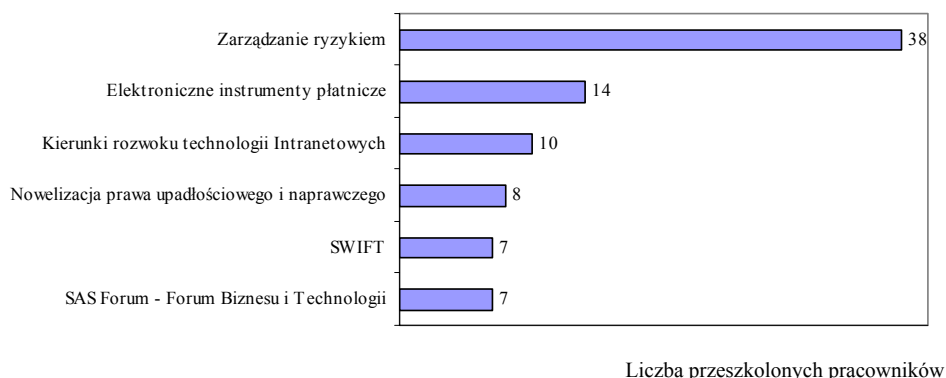
W porównaniu do 2002 roku nastąpił wzrost liczby osób ubiegających się o praktykę. Mimo, iż zasady organizacji praktyk nie przewidują gratyfikacji, nie wpływa to na zmniejszenie liczby otrzymywanych przez Bank aplikacji studenckich.

Studenci cenią sobie praktykę w BRE Banku i naszą rekomendację. Dowodem tego jest dyplom uznania w Konkursie Pracodawca Roku, jaki BRE Bank otrzymał od jednej ze szkół wyższych.

Najważniejsze szkolenia wewnętrzne

Najważniejsze szkolenia zewnętrzne

XI. Zmiany w Radzie Nadzorczej i Zarządzie i BRE Banku

XVI Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 21 maja 2003 r. rozszerzyło skład Rady Nadzorczej z 9-osobowego na 10-osobowy. W związku z tym oraz z ustąpieniem z dotychczasowego składu Rady Alberto Crippy do Rady powołano dwóch nowych członków: Michaela Schmida oraz György Suranyi. Na koniec 2003 r. skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

1. Krzysztof Szwarec – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej
2. Andreas de Maiziere – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Zastępca Przewodniczącego Komisji Prezydialnej
3. Jan Szomburg – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej
4. Nicholas Teller – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej
5. Gromosław Czempiński – Członek Rady Nadzorczej
6. Christian R. Eisenbeiss – Członek Rady Nadzorczej
7. Andrzej Książny – Członek Rady Nadzorczej
8. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej
9. Michael Schmid – Członek Rady Nadzorczej
10. György Suranyi – Członek Rady Nadzorczej

Pan György Suranyi złożył rezygnację z zajmowanej funkcji w Radzie Nadzorczej BRE Banku z dniem 15 stycznia 2004 r.

Uchwałą Rady Nadzorczej z 21 maja 2003 r. został powołany na nową wspólną pięcioletnią kadencję Zarząd Banku w składzie:

1. Wojciech Kostrzewa – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
2. Anton M. Burghardt – Pierwszy Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej
3. Krzysztof Kokot – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej
4. Sławomir Lachowski – Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej
5. Alicja Kos – Gołaszewska - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Komunikacji
6. Wiesław Thor – Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem.

W dniu 26 stycznia 2004 r. Rada Nadzorcza BRE Banku powołała Rainera Ottensteina na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku, Dyrektora Banku. Powołanie nastąpi z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BRE Banku w dniu 21 kwietnia 2004 r. na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Zarządu.

XII. Zamierzenia BRE Banku na przyszłość

Rok 2004 i następne lata będą okresem kontynuowania działań przywracających Bankowi wysoką zyskowność. Zarząd BRE Banku – pomimo radykalnej poprawy – ma bowiem świadomość faktu, że wynik roku 2003 nadal istotnie odbiega od średnioterminowych oczekiwań akcjonariuszy i możliwości Banku odnośnie rentowności kapitału własnego. Co ważne, już widać realne i pomyślne perspektywy realizacji tych zamiarów w najbliższej przyszłości.

Pozytywny wpływ na wynik Banku w I połowie 2004 r. (szacunkowo o około 20 mln zł) powinno mieć przeszacowanie podatku dochodowego w związku ze zmianą podatkowego traktowania rezerw.

Pomyślne wyniki poszczególnych segmentów działalności, w tym zwłaszcza spółek Grupy, a także plany odnośnie bliskiej zyskowności obszaru bankowości detalicznej (rentowność mBanku w formule EBITDA spodziewana jest już w I kwartale 2004 r.) to jedne z głównych elementów dobrych perspektyw BRE Banku.

BRE Bank planuje dalszą ekspansję rynkową w najbliższym czasie, a planowana transakcja odkupu od EUROHYPO 50% akcji RHEINHYP-BRE Banku Hipotecznego będzie jednym z głównych elementów działań prorozwojowych w 2004 r. i spowoduje umocnienie się na dynamicznie rozwijającym się rynku kredytów hipotecznych.

W kontekście przewidywań wzrostu PKB na poziomie ok. 5% poprawy oczekiwać można też w segmencie bankowości korporacyjnej, gdzie Klienci Banku powinni mieć już za sobą najtrudniejsze stadium wahań koniunkturalnych polskiej gospodarki. Jednym z przejawów poprawy kondycji firm powinno być ich większe zapotrzebowanie na kredyt i dalszy wzrost portfela kredytowego w Banku.

Zarówno zakup 50% akcji RHEINHYP-BRE Banku Hipotecznego, jak i oczekiwana ekspansja kredytowa wymagają dodatkowego wsparcia kapitałowego. Będzie ono pochodziło z nowej emisji akcji Banku o wartości ok. 500 mln zł. Decyzję w tej sprawie powinno podjąć najbliższe Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, które odbędzie się 21 kwietnia 2004 r. Podniesienie funduszy podstawowych umożliwi zaliczanie większej niż dotychczas części pożyczki podporządkowanej do funduszy uzupełniających. Przewidziane jest również dokonanie outsourcingu pewnych obszarów działalności do firmy zewnętrznej, co zmniejszy obciążenie funduszy własnych wartościami

niematerialnymi i prawnymi. Wyższe fundusze zwiększą bezpieczeństwo działania Banku, a współczynnik wypłacalności powinien osiągnąć 12%.

W 2004 rok BRE Bank wchodzi wzmocniony silniejszą współpracą ze strategicznym partnerem – Commerzbankiem AG, który w wyniku zgody KNB z 11 września 2003 r. uzyskał prawo zwiększenia swego zaangażowania w BRE Banku do 75% i na koniec ub.r. posiadał pakiet akcji stanowiący 72,16% kapitału i głosów na Walnym Zgromadzeniu BRE Banku. Zwiększenie udziału Commerzbanku w kapitale BRE Banku stworzyło nowe perspektywy rozwoju i możliwości uzyskania synergicznych efektów z jeszcze bliższej współpracy. Decyzja ta dowiodła też znaczenia i silnej pozycji BRE Banku w strategii Commerzbanku, który postrzega BRE Bank i polski rynek jako tzw. „second home-market”.

Wychodząc naprzeciw bliskiej współpracy nie tylko z Commerzbankiem, ale także z pozostałymi inwestorami, BRE Bank zapowiedział w minionym roku przestrzeganie zasad „Dobrych Praktyk w Spółkach Publicznych”. Przyjęcie tego kodu etyki biznesowej jest potwierdzeniem stosowanej od dawna polityki Banku opartej na przejrzystości poczynąń biznesowych.